

Finansira Evropska unija

Smjernice za podnosiocce prijava

**Poziv potencijalnim korisnicima bespovratnih sredstava za mjeru
podrške investicijama u ruralni turizam**

decembar 2021. godine

SADRŽAJ

1. INFORMACIJE O JAVNOM POZIVU	3
1.1. Informacija o Projektima uz čiju podršku se realizuje ovaj Javni poziv	3
1.2. Zaštita podataka	3
1.3. Ciljevi mjere podrške	3
1.4. Očekivani rezultati mjere podrške	4
2. PRAVILA JAVNOG POZIVA	4
2.1. Prihvatljivi podnosioci prijava i partneri	4
2.2. Neprihvatljivi podnosioci prijava i partneri i projektni prijedlog	6
2.3. Prihvatljive oblasti	7
2.4. Prihvatljiva geografska regija za projekte	8
2.5. Zahtjevi za ispunjenje standarda	8
2.6. Visina bespovratnih sredstava kroz mjeru podrške investicijama u ruralni turizam	9
2.6.1. Ukupna raspoloživa sredstva	9
2.6.2. Visina pojedinačnih iznosa za finansiranje i udio sufinansiranja korisnika	9
2.7. Kriteriji za ocjenjivanje zaprimljenih prijava	10
2.7.1. Opći kriteriji prihvatljivosti podnosioca prijave	11
2.7.2. Posebni kriteriji prihvatljivosti podnosioca prijave	12
2.7.3. Ocjenjivanje projektnih prijedloga	13
2.8. Pravila za korištenje bespovratnih sredstava	14
2.8.1. Prihvatljive investicije i troškovi	14
2.8.2. Neprihvatljive investicije i troškovi	21
2.9. Rokovi završetka predloženog projekta	22
3. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVA I NJIHOVO OCJENJIVANJE	22
3.1. Potrebna dokumentacija	22
3.2. Način dostave prijave	24
3.3. Krajnji rok za podnošenje prijava	25
3.4. Dodatne informacije	25
3.5. Informisanje potencijalnih podnosioca prijava o Javnom pozivu	25
4. BODOVANJE I ODABIR KORISNIKA BESPOVRATNIH SREDSTAVA	25
5. OBAVIJEST O REZULTATIMA POZIVA	28
6. ODLUKA O DODJELI SREDSTAVA I POTPISIVANJE UGOVORA	29
7. NAČIN ISPLATE SREDSTAVA	29
8. PODRŠKA U TOKU REALIZACIJE INVESTICIJA	30
9. IZVJEŠTAVANJE I PRAVDANJE TROŠKOVA ZA PREDMETNU INVESTICIJU	30
10. KONTROLA REALIZACIJE INVESTICIJE I PRAĆENJE	31
11. PROMOCIJA PROJEKATA I OZNAČAVANJE OBJEKATA I OPREME FINANSIRANIH KROZ MJERU PODRŠKE	31
12. IZMJENE I/ILI ISPRAVKE JAVNOG POZIVA	31
PRILOZI	32

Lista skraćenica

BD	Brčko Distrikt
BiH	Bosna i Hercegovina
CITES	Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (engl. <i>Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora</i>)
EU	Evropska unija
EUR	Euro
EU4AGRI	Podrška Evropske unije konkurentnosti poljoprivrede i ruralnom razvoju u Bosni i Hercegovini (engl. <i>European Union Support to Agriculture Competitiveness and Rural Development in Bosnia and Herzegovina</i>)
EU4AGRI-Recovery	Podrška Evropske unije oporavku i otpornosti poljoprivrede i ruralnom razvoju u Bosni i Hercegovini (engl. <i>European Union Support to COVID-19 Recovery and Resilience of Agriculture and Rural Development in Bosnia and Herzegovina</i>)
EU4Business	Konkurentnost i inovacije: Lokalne razvojne strategije (engl. <i>Competitiveness and Innovation: Local Development Strategies</i>)
EU4BusinessRecovery	Odgovor na COVID-19 (engl. <i>COVID-19 Investment Response</i>)
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
GIZ	Njemačko društvo za međunarodnu suradnju (njem. <i>Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit</i>)
HACCP	Standard za sigurnost hrane kroz analizu rizika i kritičnih kontrolnih tačaka (engl. <i>Hazard Analysis and Critical Control Point</i>)
ILO	Međunarodna organizacija rada (engl. <i>International Labour Organization</i>)
ISO	Međunarodna organizacija za standardizaciju (engl. <i>International Organization for Standardization</i>)
IT	Informaciona tehnologija (engl. <i>Information Technology</i>)
ITP	Integrirani turistički proizvod
JLS	Jedinica lokalne samouprave
KM	Konvertibilna marka
NVO	Nevladina organizacija
PCB	Polihlorovani bifenili (engl. <i>Polychlorinated Biphenyls</i>)
PDV	Porez na dodanu vrijednost
POPs	Perzistentni organski polutanti (engl. <i>Persistent Organic Pollutants</i>)
RS	Republika Srpska
SOOO	Supstance koje oštećuju ozonski omotač
UN	Ujedinjene nacije (engl. <i>United Nations</i>)
UNDP	Razvojni program Ujedinjenih nacija (engl. <i>United Nations Development Programme</i>)
USB	Univerzalna serijska sabirnica (engl. <i>Universal Serial Bus</i>)
VKB	Veterinarski kontrolni broj
ZK	Zemljišnoknjižni

1. INFORMACIJE O JAVNOM POZIVU

1.1. Informacija o Projektima uz čiju podršku se realizuje ovaj Javni poziv

Javni poziv potencijalnim korisnicima bespovratnih sredstava za mjeru podrške investicijama za razvoj ruralnog turizma, će se realizovati uz podršku tri projekta (u daljnjem tekstu: Projekti):

1. Podrška Evropske unije konkurentnosti poljoprivrede i ruralnom razvoju u BiH - EU4AGRI;
2. Podrška Evropske unije oporavku i otpornosti poljoprivrede i ruralnom razvoju u BiH - EU4AGRI-Recovery;
3. Odgovor na COVID-19– EU4BusinessRecovery.

Projekti imaju za cilj da modernizuju poljoprivredno-prehrambeni sektor i poboljšaju ruralnu ekonomiju povećavajući konkurentnost poljoprivredne proizvodnje, poslova i usluga, ublažavajući negativne ekonomske efekte pandemije COVID-19 na poljoprivredno-prehrambena preduzeća i operatere ruralnog turizma, te osiguravajući kontinuitet njihovog poslovanja.

Projekte provodi Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) u Bosni i Hercegovini (BiH) u partnerstvu sa Češkom razvojnom agencijom (za EU4AGRI i EU4AGRI-Recovery) i *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit* (GIZ) GmbH, Međunarodnom organizacijom rada (ILO) (za EU4BusinessRecovery). Sve Projekte finansira Evropska unija (EU).

Projekti će također korisnicima pružiti tehničku pomoć kako bi što uspješnije iskoristili raspoloživa bespovratna sredstva.

Ukupni raspoloživi budžet Projekata namijenjen za ulaganja u ruralni turizam¹ iznosi 3,5 miliona KM. Ulaganje u ruralni turizam će biti usmjereno na poljoprivredna gazdinstva, obrte, samostalne preduzetnike, preduzeća, udruženja i druge aktere, a na način kako je specificirano Javnim pozivom.

Ovaj Javni poziv kao i smjernice za potencijalne podnosiocima prijava isključivo se odnose na mjeru podrške investicijama za razvoj ruralnog turizma.

1.2. Zaštita podataka

UNDP osigurava zaštitu ličnih podataka odgovorno i u skladu s pravilima UNDP-a, najboljim praksama struke i tehničkim i finansijskim mogućnostima, slijedeći načela zakonitosti, pravilnosti i transparentnosti. Svi podaci koje budu dostavili podnosioci prijave će se koristiti isključivo za potrebe UNDP-a i Projekata.

1.3. Ciljevi mjere podrške

Opći ciljevi ove mjere podrške su definisani kako slijedi:

- a) Povećanje stepena diverzifikacije i razvoja ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima kroz razvoj poslovnih aktivnosti, uz mogućnost stvaranja novih radnih mjesta i direktno uvećanje prihoda gazdinstva i domaćinstva;
- b) Postizanje održivog razvoja i poboljšanje kvaliteta života u ruralnim područjima i shodno tome, doprinos smanjenju depopulacije ruralnih područja;
- c) Bolje povezivanje aktera u ruralnom turizmu i unapređenje i promocija turističke ponude ruralnih područja i plasiranje domaćih proizvoda putem turističke ponude;

¹ Vijeće Europe (1986.) ruralni turizam definira kao turizam koji obuhvaća sve aktivnosti u ruralnom području, a ne samo one koje bi se mogle odrediti kao farmerski ili agroturizam. Njegova najvažnija obilježja su: mirna sredina, odsutnost buke, očuvani okoliš, komunikacija s domaćinima, domaća hrana i upoznavanje sa poslovima na farmi. Prema Svjetskoj turističkoj organizaciji, koncept ruralnog turizma uključuje elemente ruralnog područja, naslijeđa, života i ruralnih aktivnosti čiji je nukleus ruralna turistička zajednica.

d) Očuvanje prirodne i kulturne baštine ruralnih područja.

Sljedom gore navedenog, Projekti kroz provedbu mjere podrške investicijama u ruralnom turizmu očekuju ostvarivanje sljedećih specifičnih ciljeva:

- Razvijanje kapaciteta poljoprivrednih gazdinstava za bavljenje agroturizmom;
- Razvoj ruralnog turizma zasnovanog na principima ekonomske, okolišne i socijalne održivosti² sa ciljem kreiranja novog zapošljavanja;
- Kreiranje integralnih turističkih paketa koji objedinjuju/povezuju lokalne proizvode (sa akcentom na proizvodnju poljoprivrednih/prehrambenih i zanatskih proizvoda) i usluge;
- Unapređenje proizvodnje i primjene energije iz obnovljivih izvora, biomase ili obrade otpada kao pomoćnih aktivnosti u razvoju ruralnog turizma;
- Minimiziranje negativnih efekata pandemije COVID-19 na sektor turizma u ruralnim područjima i bezbjedno izvođenje turističkih programa u uslovima COVID-19 pandemije (*Safe Travel* u skladu sa Smjernicama)³.

1.4. Očekivani rezultati mjere podrške

Mjera podrške investicijama u ruralnom turizmu će biti realizovana kroz ovaj Javni poziv koji direktno doprinosi ostvarivanju ciljeva iz **Strateškog plana ruralnog razvoja BIH (2018-2021)-Okvirni dokument** i to sljedećih ciljeva:

II- *Jačanje konkurentnosti poljoprivrede, šumarstva i ruralnih područja kroz povećanje nivoa investicija i unapređenje prenosa znanja i promoviranje inovacija;*

III - *Unapređenje tržišnosti poljoprivredno-prehrambenih proizvoda kroz povećanje dodane vrijednosti, poboljšanje standarda kvaliteta i sigurnosti i jačanje veza unutar lanaca vrijednosti;*

IV - *Održivo upravljanje prirodnim resursima i prilagođavanje klimatskim promjenama; i*

V - *Poboljšanje kvaliteta života u ruralnim područjima kroz ostvarivanje novih izvora prihoda i unapređenje fizičke infrastrukture, društvene uključenosti i dostupnosti javnih usluga.*

Kroz provedbu podrške po osnovu ovog javnog poziva očekuju se sljedeći rezultati:

- uspješno realizovano minimalno 20 investicijskih projekata sa elementima razvoja novih usluga, sadržaja i proizvoda u cilju prilagođavanja okolnostima uzrokovanim negativnim posljedicama pandemije COVID-19, a u svrhu održavanja i stabilizacije postojećih usluga u ruralnom turizmu;
- povećanje prihoda od prodaje ciljanih subjekata za 5% do kraja 2023. u odnosu na 2020. godinu;
- očuvanje okoliša/životne sredine kroz poticanje i unapređenje kapaciteta privatnog sektora za razvoj održivih i neinvazivnih turističkih praksi u prirodnom okruženju;
- minimalno 40 seoskih domaćinstava podržano kroz ove investicije.

2. PRAVILA JAVNOG POZIVA

Pravila javnog poziva definišu prihvatljive podnosiocima prijava, aktivnosti i troškove te osnovne kriterije i zahtjeve koje podnesene prijave moraju zadovoljiti kako bi bile uzete u obzir za sufinansiranje.

2.1. Prihvatljivi podnosioci prijave i partneri

Prijava se podnosi isključivo u partnerstvu kojeg čine:

1. podnosilac prijave i
2. minimalno dva (2) partnera

² Održivi turizam je zasnovan na principima poslovanja koji promoviraju ekonomske aktivnosti sa malim negativnim ili značajno pozitivnim uticajem na okoliš i lokalnu kulturu, uz stvaranje ekonomskih prilika u budućnosti za lokalno stanovništvo. Održivi turizam zadovoljava trenutne potrebe turista i domaćina dok štiti i unapređuje prilike u budućnosti.

³ Bosna i Hercegovina smjernice i protokoli za zdravstvenu zaštitu od COVID-19 u turizmu.

Prihvatljivi podnosilac prijave je pravno lice koje je nosilac prijave i odgovoran je za realizaciju projekta uključujući i finansijske obaveze.

Podnosilac prijave može podnijeti samo jednu prijavu na ovaj Javni poziv i to **isključivo u partnerstvu**. Partneri ne mogu biti podnosioci prijave, ali su korisnici projekta (finansijskih sredstava) kao što je i podnosilac prijave. Isti partneri se ne mogu pojavljivati u više različitih projektnih prijedloga.

Prihvatljivi podnosilac prijave može biti jedan od sljedećih subjekta:

- a) **preduzeća** (u rangu mikro ili mala preduzeća⁴) koja u vlasničkoj strukturi nemaju javnog kapitala a registrovana su i bave se pružanjem turističkih usluga/proizvoda (npr. turistička agencija, organizator izleta i putovanja, pružaoci usluga smještaja i sl.), te koja u 2020. godini nisu ostvarili prihod veći od 4.000.000 KM (uključujući i povezana lica⁵)
- b) **obrti/samostalni preduzetnici** (koji vode finansijsko knjigovodstvo a koji nemaju više od 30 zaposlenih u 2020. godini) koji su registrovani i bave se pružanjem turističkih usluga/proizvoda u ruralnim područjima a koja u 2020. godini nisu ostvarili prihod veći od 4.000.000 KM (uključujući i povezana lica⁶)
- c) **jedinice lokalne samouprave (JLS)** (uključujući i organizacije/javna preduzeća/ustanove ovlaštene od JLS ili u vlasništvu JLS ili organizacije koje su osnovane od strane JLS, a koje se bave turizmom, npr. turističke organizacije, itd.),
- d) **javne ustanove i organizacije koje upravljaju zaštićenim prirodnim područjima u BiH,**
- e) **nevladine organizacije (NVO) i udruženja** sa iskustvom u vođenju razvojnih projekata i promocije turističke ponude (sa najmanje tri uspješno izvedena razvojna projekta i/ili promocije turističkog proizvoda/ponude u posljednjih 5 godina) a koja u 2020. godini nisu ostvarili prihod veći od 4.000.000 KM (uključujući i povezana lica⁷)

U svojoj prijavi, podnosilac prijave mora predložiti partnerstvo koje će uključivati najmanje 2 člana iz sljedećih kategorija:

- a) **fizička lica ili seoska domaćinstva/gazdinstva** koja su registrovana za pružanje turističkih usluga (usluge izdavanja smještaja, ugostiteljstva, itd.) ili planiraju da se registruju za pružanje navedene usluge⁸; i/ ili se bave proizvodnjom poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda (uključujući i tradicionalne) a registrovani su u RPG-u; i/ili proizvodnjom rukotvorina; i/ili uzgojem lokalnih sorti voća i povrća i autohtonih rasa domaćih životinja a registrovani su u RPG-u, a žele da obogate svoju ponudu uslugama ruralnog turizma;
- b) **organizacije/preduzeća** (u rangu mikro i mala preduzeća⁹)/**obrti/NVO - udruženja/komercijalna gazdinstva/samostalni preduzetnici** koji su registrovana za pružanje turističkih usluga ili planiraju da se registruju za pružanje navedene usluge¹⁰ kao što su: izdavanje smještaja; ugostiteljstvo; objedinjavanje i promocija turističke ponude; organizacija turističkih programa zasnovanih na sportskim aktivnostima (kao npr. biciklizam, planinarenje, alpinizam, rafting, jahanje, lov i ribolov, kanjoning i sl.); proizvodnja suvenira i bavljenje tradicionalnim zanatima; održavanje kulturne, vjerske i tradicijske baštine BiH; mali obrti i proizvodnja i prerada poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na zanatski i tradicionalni način, i sl.).

⁴ Ovakva preduzeća moraju imati manje od 50 uposlenih u 2020. godini i godišnji prihod u 2020. godini do 4 miliona KM (to uključuje i prihod povezanih lica).

⁵ Povezana lica su fizička i pravna lica koja su međusobno povezana vlasništvom nad kapitalom ili upravljanjem kapitalom ili na drugi način povezana radi postizanja zajedničkih poslovnih ciljeva, tako da poslovanje i rezultati poslovanja jednog lica mogu značajno uticati na poslovanje, odnosno rezultate poslovanja drugog lica. Povezanim licima smatraju se i lica koja su međusobno povezana: 1) kao članovi porodice, 2) tako da jedno lice, odnosno lica koja se smatraju povezanim licima u skladu sa prethodno navedenim, zajedno, posredno ili neposredno, učestvuju u drugom licu/licima.

⁶ Definicija povezanog lica kao u fusnoti br. 5.

⁷ Definicija povezanog lica kao u fusnoti br. 5.

⁸ Ukoliko projektni prijedlog bude odabran za finansijsku podršku partneri, ukoliko nisu registrovani biti će u obavezi registrovati se za obavljanje djelatnosti koja je prijavljena u projektnom prijedlogu prije isteka Ugovora o finansijskoj podršci. Navedeno će postati ugovorna obaveza za čije ispunjenje će biti odgovoran podnosilac prijave.

⁹ Ovakva preduzeća moraju imati manje od 50 uposlenih i godišnji promet do 4 miliona KM.

¹⁰ Isto kao u fusnoti br. 8.

Prihvatljiva struktura partnerstva:

- Partnerstvo od minimalno 3 člana u svom sastavu mora imati jednog podnosioca prijave i 2 člana iz prve kategorije partnera (tj. fizička lica ili seoska domaćinstva/gazdinstva)
- Partnerstvo od 4 i više članova u svom sastavu mora imati jednog podnosioca prijave, najmanje 2 člana iz prve kategorije partnera, dok ostali članovi u partnerstvu mogu biti iz jedne od dvije gore navedene kategorije.

Isti podnosioci prijave mogu biti podržani kroz mjere podrške Projekata samo jednom kroz istu mjeru i do 3 puta uzimajući u obzir sve javne pozive koji će biti objavljeni tokom trajanja Projekata (od 2020. do 2024. godine)¹¹.

Podnosioci prijave trebaju ispunjavati sve uslove definisane ovim smjernicama, odnosno prijedlog projekta treba da bude pripremljen u skladu sa zahtjevima i karakteristikama datim u smjernicama i prijavnim paketu, uključujući i obrazac projektnog prijedloga i druge odgovarajuće priloge. Također, projektni prijedlog mora biti u skladu sa gore navedenim ciljevima i doprinijeti ostvarivanju očekivanih rezultata ovog Javnog poziva.

2.2. Neprihvatljivi podnosioci prijave i partneri i projektni prijedlog

Projekti neće razmatrati ni odobriti podršku u sljedećim slučajevima:

Red. br.	Opći kriterij	Važi za podnosioca prijave	Važi za partnere
1.	Podnosioci prijave su kroz prijavu dostavili neistinite i netačne informacije i popratnu dokumentaciju	√	√
2.	Podnosioci prijave su u postupku predstečajne nagodbe ili likvidacije	√ ¹²	√ ¹³
3.	Podnosioci prijave nisu registrovani na području BiH	√	√
4.	Podnešeni projektni prijedlog i planirana investicija se ne realizuje u ruralnim sredinama u BiH	√	√
5.	Podnosioci prijave nisu ispunili obaveze plaćanja indirektnih poreza za 2019. i 2020 godinu (ukoliko postoje dugovanja po ovom osnovu za 2020 godinu biti će prihvaćen ugovor sa nadležnim poreskim organima o servisiranju duga)	√	√ ¹⁴
6.	Podnosioci prijave nemaju izmirene sve prispjele obaveze prema zaposlenicima po osnovu zdravstvenog i penzionog osiguranja, kao i plaća	√	√ ¹⁵
7.	Podnosioci prijave (vlasnik odnosno odgovorno lice) su osuđeni za kazneno djelo vezano za svoje poslovanje na temelju pravosnažne presude	√	√ ¹⁶
8.	Podnosioci prijave u protekle 3 godine imaju neispunjenih obaveza za dodijeljene poticajne mjere entitetskih ministarstava/relevantnih institucija u BiH	√ ¹⁷	√
9.	Nije završeno provođenje investicija iz ranije odobrenih projekata koji su finansirani putem projekata EU4AGRI, EU4Business ili drugih projekata koje finansira i/ili implementira UNDP	√	√
10.	Podnosioci prijave imaju u vlasničkoj strukturi udio javnog kapitala ili glasačkih prava tog javnog kapitala, (ne odnosi se na JLS ili javna preduzeća, ustanove i organizacije).	√	√
11.	Vlasnik (za preduzeća, obrte, samostalne preduzetnike) i odgovorno lice (za preduzeće i NVO-udruženja) obnašaju javnu funkciju ili su zaposleni u institucijama vlasti.	√	√

¹¹ Raspored objava narednih javnih poziva mogu se pronaći u okvirnom kalendaru javnih poziva na UNDP web stranici www.ba.undp.org i web stranici projekta EU4 AGRI www.eu4agri.ba.

¹² Osim JLS

¹³ Osim fizičkih lica i poljoprivrednih/seoskih domaćinstava

¹⁴ Osim fizičkih lica, poljoprivrednih/seoskih domaćinstava i udruženja ako nije relevantno.

¹⁵ Isto kao u fusnoti br. 14.

¹⁶ Isto kao u fusnoti br. 14.

¹⁷ Osim JLS

Dodatno, kod evaluacije i ocjenjivanja podnosilaca prijava razmatrat će se prihvatljivost njihovih poslovnih praksi. Projekti neće odobriti podršku podnosiocima prijava koji:

- krše ili učestvuju u zloupotrebi ljudskih prava, uključujući prava manjinskih naroda;
- upotrebljavaju ili tolerišu prisilan ili nametnuti rad;
- upotrebljavaju ili tolerišu najgore oblike dječjeg rada;
- sudjeluju u proizvodnji **alkoholnih pića** (osim piva i vina);
- sudjeluju u proizvodnji, trgovini ili distribuciji:
 - **oružja i/ili municije** ili njihovih sastavnih dijelova te replike oružja koja se prodaju djeci;
 - **duhana ili duhanskih proizvoda**; i
 - **opreme i/ili organizovanja djelatnosti kockanja**, kockarnica, kladionica i sličnih poduhvata organizovanja igara na sreću;
- krše sankcije UN-a, relevantne konvencije, ugovore i rezolucije ili su na UN-ovim popisima o neprihvatljivosti;
- su uključeni u proizvodnju, prodaju i distribuciju pornografije;
- imaju značajan negativan uticaj na okoliš/životnu sredinu ili klimu (uključujući negativan uticaj na kvalitet voda, zraka, tla ili biološke raznolikosti, te pretjerane emisije zagađivača nastalih sagorijevanjem fosilnih goriva);
- se bave nezakonitom proizvodnjom ili prodajom ili distribucijom bilo kojeg proizvoda, ili se bave aktivnošću koja se smatra nezakonitom prema domaćim zakonima ili propisima ili prema međunarodnim konvencijama i sporazumima ili onima koji podliježu međunarodnom postepenom ukidanju ili zabrani, kao što su:
 - proizvodnja ili trgovina farmaceutskim proizvodima, pesticidima/herbicidima i drugim opasnim supstancama,
 - proizvodnja ili trgovina proizvoda koji sadrže polihlorovane bifenile (PCB),
 - proizvodnja ili trgovina supstancama koje oštećuju ozonski omotač (SOOO),
 - proizvodnja ili upotreba ili trgovina perzistentnim organskim polutantima (POPs),
 - trgovina divljim vrstama ili proizvodnja ili trgovina njihovim proizvodima koji su regulisani pravilima Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (eng. *Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora - CITES*¹⁸),
 - prekogranični promet otpada koji je zabranjen prema međunarodnom javnom pravu;
- proizvode ili upotrebljavaju ili trguju nevezanim azbestnim vlaknima ili proizvodima koji sadrže azbest;
- se bave aktivnostima koje su zabranjene domaćim zakonima ili međunarodnim konvencijama koje se odnose na zaštitu resursa biološke raznolikosti ili kulturne baštine;
- su izloženi kontroverzama i/ili drugim radnjama prije ili tokom provođenja Javnog poziva, a koje mogu imati negativan uticaj na reputaciju UNDP-a, Projekata, donatora ili institucionalnih partnera, uključenih u provedbu projektnih aktivnosti.

2.3. Prihvatljive oblasti

Za podršku u oblasti ruralnog turizma prihvatljivi su svi projekti čija su ulaganja usmjerena na kreiranje integrisanog turističkog proizvoda (ITP) koji se definiše kao paket usluga, aktivnosti i događaja koje zadovoljavaju očekivanja posjetioca i njegovu motivaciju da dođe na neku destinaciju.

Integrirani turistički proizvod kreiran u sklopu ovog Javnog poziva može i treba sadržavati opšte i specifične elemente.

Opći prihvatljivi elementi:

- Usluge smještaja,
- Ugostiteljske usluge (hrana i piće),
- Pružanje specifičnog turističkog doživljaja kroz organizaciju i izvođenje turističkih programa i usluga koje uključuju: sportske, rekreativne, zdravstvene aktivnosti, organizaciju/izvođenje edukativnih i informativnih sadržaja (što uključuje i posjete atrakcijama, kulturno-istorijskim spomenicima, i sl.),

¹⁸ <https://www.cites.org/eng>

uključuje i uslugu prevoza kao neophodan element za realizaciju ranije navedenog (ne kao samostalan element).

Specifični prihvatljivi elementi:

- Proizvodnja rukotvorina i tradicionalnih zanatskih proizvoda (tradicionalni zanati¹⁹) te njihova direktna prodaja na lokaciji ili plasman putem turističke ponude u BiH,
- Proizvodnja i prerada poljoprivredno prehrambenih proizvoda na zanatski i tradicionalan način.

Da bi integrisani turistički proizvod bio prihvatljiv mora uključivati minimalno dva elementa od kojih je bar jedan iz skupine prihvatljivih specifičnih elemenata.

2.4. Prihvatljiva geografska regija za projekte

U okviru ovog Javnog poziva prihvatljive su prijave za projekte koji će se realizovati na ruralnim²⁰ područjima na čitavom teritoriju BiH.

Prijave za projekte koji se odnose na investicije u ruralni turizam koji se nalaze na teritoriji JLS koje spadaju u nerazvijene u Republici Srpskoj (RS) ili grupa IV u Federaciji Bosne i Hercegovine (FBiH) ili izrazito nerazvijene u RS ili grupa V u FBiH²¹ dobit će prednost te će biti dodatno bodovane u skladu s tabelom za bodovanje datom u dijelu 4. *Bodovanje i odabir korisnika bespovratnih sredstava.*

2.5. Zahtjevi za ispunjenje standarda

Provedba investicije finansirane putem Projekata mora se realizovati u skladu sa relevantnim zakonima i propisima koji se odnose na turizam, ugostiteljstvo, sigurnost hrane²², zaštitu okoliša, javno zdravstvo, dobrobit i zdravlje životinja te zaštitu bilja, kao i posebne preporuke za bezbjedno izvođenje turističkih programa u uslovima COVID-19 pandemije propisane od strane nadležnih organa.

Da bi se investicija smatrala završenom i prihvatljivom projektni tim zajedno sa predstavnicima partnerskih institucija, MORA utvrditi da je investicija realizovana u skladu svim zakonom propisanim normama.

Podnosioci prijave koji posjeduju dobrovoljne standarde (npr. ISO 9001, HACCP, Organska proizvodnja, ISO 22000, ISO 14001, ISO 45001, Halal, Košer i dr.), a koji su relevantni za prijavu dodatno će biti bodovani u skladu sa tabelom za bodovanje datom u dijelu 4. *Bodovanje i odabir korisnika bespovratnih sredstava.*

¹⁹ Uključuju izradu i proizvodnju upotrebnih, ukrasnih predmeta tradicionalnim, neindustrijskim metodama, koje su često u opasnosti da budu izgubljene. Uključuju, ali nisu ograničene na preradu vune i vunovlačarske radove, tkanje, dovršavanje, proizvodnju i ukrašavanje gotovih tekstilnih proizvoda; proizvodnju tepiha i prekrivača za pod; proizvodnju štavljene kože i pravljenje predmeta od kože; obradu i izradu predmeta od drveta, slame i pletarskih materijala; izradu četki, metli; izradu grnčarskih proizvoda (npr. čerpića, sudova za pripremu i serviranje hrane i sl.); te izradu predmeta od metala (npr. kovanih zvona, posuđa, raznih alata i sl.).

²⁰ Investicije koje će se obavljati van urbanih područja odnosno administrativnih centara (gradova i općina).

²¹ Prema izvještaju o socio-ekonomskim pokazateljima po općinama u FBiH za 2020. godinu, nerazvijene JLS u FBiH su: u skladu sa tabelom 1 u V grupu (izrazito nerazvijene općine) spadaju: Vareš, Ključ, Ravno, Domaljevac-Šamac, Bužim, Foča, Drvar, Glamoč, Teočak, Pale, Čelić, Sapna, Bosansko Grahovo i Dobretići. U grupu IV (nerazvijene općine) spadaju: Fojnica, Zavidovići, Olovo, Kalesija, Stolac, Bosanska Krupa, Tomislavgrad, Gornji Vakuf-Uskoplje, Grad Cazin, Velika Kladuša, Kladanj, Odžak, Sanski Most, Prozor i Bosanski Petrovac. Izvještaj dostupan na sljedećem [linku](#).

Prema odluci Vlade RS, nerazvijene JLS u RS-u za 2020. godinu su: Bratunac, Višegrad, Vlasenica, Donji Žabar, Kostajnica, Ljubinje, Nevesinje, Novi Grad, Petrovac, Petrovo, Ribnik, Rogatica, Han Pijesak, Šamac i Šipovo. Izrazito nerazvijene jedinice lokalne samouprave su: Berkovići, Vukosavlje, Istočni Drvar, Istočni Mostar, Istočni Stari Grad, Jezero, Kalinovik, Kneževo, Krupa na Uni, Kupres, Lopare, Novo Goražde, Osmaci, Oštra Luka, Pelagićevo, Rudo, Srebrenica, Trnovo, Čajniče i Šekovići. Odluka je dostupna na sljedećem [linku](#).

²² Uzimajući u obzir dozvoljena odstupanja u radu sa hranom proizvedenom na tradicionalni način.

2.6. Visina bespovratnih sredstava kroz mjeru podrške investicijama u ruralni turizam

2.6.1. Ukupna raspoloživa sredstva

Ukupna raspoloživa sredstva za podršku investicijama u ruralni turizam iznose do **3,5 miliona KM** po ovom javnom pozivu.

Projekti zadržavaju pravo da ne dodijele sva raspoloživa sredstva u slučaju da kvalitet zaprimljenih prijava i projektnih prijedloga ne ispuni očekivanja i definisane kriterije, kao i da poveća raspoloživi fond u slučaju većeg broja kvalitetnih prijava.

2.6.2. Visina pojedinačnih iznosa za finansiranje i udio sufinansiranja korisnika

Sredstva podrške po jednoj prijavi mogu iznositi **od 50.000 KM do 250.000 KM (bez PDV-a)**.

Za svaki projekat podnosilac prijave i partneri moraju osigurati vlastito sufinansiranje u iznosu od **minimalno 15% ukupnog iznosa prihvatljivih troškova** investicije bez PDV-a (tj. **minimalno 15% sufinansiranje podnosioca prijave i partnera, dok je 85% finansiranje kroz mjeru podrške od strane Projekata**).

Distribucija finansijskih sredstava, odnosno ukupne investicije između podnosioca prijave i partnera mora reflektirati doprinos podnosioca i partnera realizaciji ciljeva postavljenih kroz projektni prijedlog.

Podnosilac prijave je obavezan iskoristiti za promociju integrisanog turističkog proizvoda minimalno 3% sredstava finansijske podrške.

Podnosilac prijave i partneri su za mjeru zaštite na radu i poboljšanja sigurnosti (uključuje i prevenciju COVID 19) iskoristiti najmanje 2% odobrenih sredstava finansijske podrške.

Ukoliko je JLS/kanton podnosilac prijave, tada sredstva finansijske podrške može isključivo koristiti za aktivnosti i troškove vezane za izgradnju i/ili unapređenja turističke infrastrukture koja doprinosi realizaciji aktivnosti partnera iz projektnog prijedloga i promociju integralnog turističkog proizvoda.

JLS/kanton može iz vlastitih sredstava finansirati obavezno finansijsko učešće (15% od ukupne vrijednosti prihvatljivih troškova investicije – bez PDV-a) i/ili povećati vlastiti udio učešća u investiciji.

Sufinansiranje koje osiguravaju podnosilac prijave i partneri mora biti novčano te se učešće neke druge vrste neće uzimati u obzir. Podnosilac prijave će podatke o finansijskim sredstvima za sufinansiranje obezbijediti kroz prijavni obrazac i budžet, zajedno sa pismom namjere o minimalnom iznosu sufinansiranja za sebe i svakog partnera pojedinačno.

Podnosilac prijave je odgovoran za realizaciju podnešenog projektnog prijedloga.

Nakon odobrenja projektnih prijedloga, podnosioci će ovisno o tome da li se radi o privatnom preduzeću, obrtu-samostalnom preduzetniku, JLS/kantonu (i javne ustanove i preduzeća) ili NVO-udruženju imati mogućnost izbora načina isplate odobrenih sredstava.

U slučaju da je podnosilac prijave privatno preduzeće ili obrt-samostalni preduzetnik na raspolaganju su dva modaliteta plaćanja i to:

1. avansna isplata,
2. refundiranje troškova.

Ukoliko podnosioci odaberu način avansne isplate **morat će dostaviti bankovnu garanciju na 100% ukupno traženog iznosa finansiranja** od strane Projekata kroz mjeru podrške. Bankovna garancija se treba izdati na period trajanja planirane investicije i dodatnih 3 mjeseca, a treba uključiti 100% traženog iznosa finansiranja od strane Projekata i odgovarajući iznos PDV-a. Na primjer, ukoliko je iznos projekta 165.000 KM, gdje se kroz mjeru podrške finansira 115.500 KM, iznos bankovne garancije će iznositi 135.135 KM (iznos finansijske podrške=115.500 KM + PDV na taj iznos). Ukoliko će provedba investicije trajati 12 mjeseci, bankovna garancija se treba izdati na 15 mjeseci od potpisivanja ugovora (12 planiranih + 3 dodatna mjeseca). Troškovi

izdavanja bankovnih garancija se smatraju neprihvatljivim troškovima u okviru ovog Javnog poziva. Projekti će dostaviti primjer teksta bankovne garancije svim korisnicima koji budu odabrani za podršku i koji odaberu avansno plaćanje kao način isplate bespovratnih sredstava. Avansna isplata sredstava podrazumijeva plaćanje 100% iznosa finansijske podrške odmah nakon dostavljanja bankovne garancije. Podnosilac prijave je obavezan osigurati bankovnu garanciju.

Ukoliko podnosilac prijave odabere način isplate sredstava putem refundiranja troškova, Projekti će odobrene i ugovorene iznose podrške isplatiti nakon završetka provođenja svih projektnih aktivnosti i dostavljanja dokaza o ispunjenju svih ugovornih obaveza, a koje su sastavni dio Ugovora o finansiranju. U ovom slučaju korisnici su obavezni da uz zahtjev za refundaciju dostave i bankovnu garanciju na 25% traženog iznosa finansiranja uvećanog za vrijednost PDV-a (na iznos odobrene finansijske podrške), a koja se odnosi na preostali period trajanja ugovora (na primjer, od dana podnošenja zahtjeva za refundaciju) i dodatnih 3 mjeseca.

Ukoliko je podnosilac prijave JLS/kanton, javno preduzeće/ustanova/organizacija ili NVO-udruženje način isplate će biti definisan u skladu sa pravilima UNDP-a.

U slučaju da korisnici (podnosilac prijave i partneri) po implementaciji projekta **ne ostvare planirani nivo pokazatelja** navedenih u podnesenoj prijavi, Projekti imaju pravo **zatražiti od korisnika da izvrši povrat ukupnih (ili dijela) uplaćenih novčanih sredstava**.

Svi učesnici partnerstva su ujedno i korisnici finansijske podrške Projekata. Svi partneri su u obavezi dati pismenu izjavu da nivo finansijske podrške koji je budžetom predloženog projekta predviđen za aktivnosti koje implementiraju odgovara stvarnim troškovima realizacije istih te da doprinosi realizaciji očekivanih rezultata (ova izjava je sastavni dio Priloga VI – Pismo namjere sa planiranim iznosom sufinansiranja).

2.7. Kriteriji za ocjenjivanje zaprimljenih prijava

Zaprimljene prijave za finansiranje putem mjere podrške za investicije u ruralnom turizmu će se ocjenjivati na osnovu niže opisanih **općih, posebnih i kvalitativnih kriterija prihvatljivosti potencijalnih korisnika (podnosilaca prijave i partnera)**.

2.7.1. Opći kriteriji prihvatljivosti podnosioca prijave

U tabeli ispod se nalazi pregled općih kriterija i na koga se odnosi obavezno ispunjavanje navedenih kriterija:

Red. br.	Opći kriteriji	Podnosilac prijave	Partneri
1.	Dostavljen potpuni prijavni paket (elektronska kopija traženih dokumenta u traženom formatu u skladu sa poglavljem 3.2. <i>Način podnošenja prijave</i>)	√	
2.	Svaka prijava mora uključivati partnerstvo od najmanje 3 člana u skladu sa članom 2.1. Smjernica	√	
3.	Podnosilac prijave se aktivno bavi i registrovan je za obavljanje, razvoj i promociju turističko-ugostiteljskih djelatnosti	√ ²³	
4.	NVO i udruženja moraju imati iskustvo u vođenju razvojnih projekata i promocije turističke ponude - najmanje tri uspješno izvedena razvojna projekta i/ili promocije turističkog proizvoda/ponude u posljednjih 5 godina	√ ²⁴	
5.	Sjedište svih članova partnerstva je na teritoriji BiH	√	√
6.	Zastupnik u prijavi mora biti isključivo vlasnik ili odgovorno lice	√	√
7.	Osiguranje novčanog učešća od minimalno 15% od ukupnog iznosa projekta u skladu sa članom 2.6.2 Smjernica javnog poziva	√	
8.	Planirana investicija će biti realizovana na ruralnom području teritorije BiH (van urbanih i administrativnih centara općina i gradova)	√	√
9.	Objekat na koji se investicija odnosi (uključuje građevinske i zanatske radove, te opremanje) u vlasništvu je podnosioca prijave ili partnera ili podnosilac prijave ili partner posjeduju koncesiju ili ugovor o najmu od najmanje 10 godina od dana objave ovog Javnog poziva	√	√
10.	Objekat u koji će se instalirati oprema koja je predmet investicije, posjeduje važeće dozvole i dokumente za izgradnju izdate od nadležnih organa (dokaz: dostavljene važeće dozvole i dokumentacija koja dokazuje da je objekat legalno izgrađen i da može biti u upotrebi)	√	√
11.	Za sve građevinske i zanatske radove obuhvaćene projektnim prijedlogom postoji dozvola za građenje: i) ukoliko se radi o radovima na postojećem objektu (sanacija, adaptacija, restauracija, dogradnja) postoji važeća dozvola za građenje ili mišljenje nadležnog organa da za predmetne radove na objektu nije potrebna dozvola za građenje; ii) ukoliko se radi o izgradnji novog objekta postoji važeća dozvola za građenje ili mišljenje nadležnog organa da za predmetne radove/objekat nije potrebna dozvola za građenje.	√	√
12.	Planirana investicija se isključivo odnosi na dozvoljene oblasti kako je navedeno u poglavlju 2.3. <i>Prihvatljive oblasti</i> ;	√	√
13.	Predložena investicija će biti završena najkasnije 12 mjeseci od dana potpisivanja ugovora kao što je navedeno u prijavnom obrascu	√	√
14.	Podnosilac prijave i partneri su ispunili obaveze plaćanja direktnih i indirektnih poreza za 2019. i 2020. godinu (ukoliko postoje dugovanja po ovom osnovu za 2020. godinu biti će prihvaćen ugovor sa nadležnim poreskim organima o servisiranju duga)	√	√ ²⁵
15.	Podnosilac prijave i partneri nemaju blokirane bankovne račune u trenutku podnošenja prijave na ovaj Javni poziv (dokaz: potvrda iz komercijalne banke)	√	√ ²⁶
16.	Podnosilac prijave i partneri nisu poslovali sa gubitkom u 2019. g. (dokaz: dostavljeni finansijski izvještaj za 2019. g.)	√	√ ²⁷
17.	Registrovani privredni subjekti nisu u postupku predstečajne nagodbe ili likvidacije;	√	√ ²⁸
18.	Zastupnici u prijavi nisu osuđivani za kazneno djelo vezano za svoje poslovanje na temelju pravosnažne presude	√	√ ²⁹
19.	Ukoliko se planirana investicija odnosi na postrojenje za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, biomase ili obradu otpada, ista mora biti tehničko-tehnološki izvodljiva (dokaz: studija tehničko-tehnološke izvodljivosti)	√	√

²³ Odnosi se na privatna preduzeća, obrt, samostalni preduzetnici, NVO, javne ustanove i javna preduzeća

²⁴ Odnosi se isključivo na NVO i udruženja.

²⁵ Osim fizičkih lica, poljoprivrednih/seoskih domaćinstava, i udruženja ako nije relevantno.

²⁶ Osim fizičkih lica, poljoprivrednih/seoskih domaćinstava

²⁷ Isto kao u fusnoti br. 26

²⁸ Isto kao u fusnoti br. 26

²⁹ Isto kao u fusnoti br. 26

2.7.2. Posebni kriteriji prihvatljivosti podnosioca prijava

Posebni kriteriji prihvatljivosti potencijalnih korisnika se smatraju eliminatornim kriterijima i odnose se na minimalne zahtjeve koje moraju ispuniti prije i/ili nakon investicije, minimalne tehničke i tehnološke uslove koje moraju ispuniti objekti za smještaj, ugostiteljstvo, zdravstveno-sportsko-rekreativne aktivnosti itd. u skladu sa važećim propisima u BiH i dokazati da se korisnik finansijskih sredstava bavi pružanjem usluga u turizmu (prihvatljivim oblastima navedenim u poglavlju 2.3.) ili se kao proizvođač poljoprivredno-prehrambenih proizvoda želi baviti pružanjem turističkih usluga. Cilj ovih kriterija je da usmjere korisnike finansijskih sredstava da prijave projekte čijom će realizacijom značajno unaprijediti svoje poslovanje, prvenstveno u smislu **unapređenja postojećih kapaciteta i diverzifikacije i nadopune svoje turističke ponude kroz partnerstva**.

Neispunjavanje navedenih kriterija će rezultirati isključenjem predloženog investicionog projekta iz daljnjeg ocjenjivanja.

Pojašnjenje: Određene kriterije korisnik mora ispunjavati u trenutku podnošenja prijave, dok druge kriterije mora ispunjavati po završetku investicije. Za kriterije koje korisnik mora ispuniti po završetku investicije, Projekti će posmatrati predloženu investiciju kao način za ostvarenje traženog kriterija.

Da bi se investicija smatrala završenom podnosilac prijave mora dostaviti dokaze o ispunjavanju svih relevantnih posebnih kriterija (u slučaju kada se radi o kriterijima koji moraju biti ispunjeni po realizaciji investicije).

Ispunjenost ovih kriterija će se provjeriti na osnovu prijavnog obrasca i dostavljene dokumentacije. Kriteriji u nastavku se odnose na pojedinačne investicije.

2.7.2.1. Usluge smještaja

- Objekti za noćenje i odmor u kojima se vrši pružanje usluge smještaja, a koji su predmet investicije, moraju imati upotrebnu dozvolu – *prije i poslije investicije za podnosioca prijave, a nakon investicije za partnere*;
- Objekti za noćenje i odmor, a koji su predmet investicije, moraju ispunjavati minimalne standarde i tehničke uslove propisanim važećima zakonima u BiH – *prije (podnosioci prijave) i poslije investicije (podnosioci prijave i partneri)*.

2.7.2.2. Ugostiteljske usluge (prostore za pripremu i služenje hrane/pića i turističku degustaciju proizvoda)

- Objekti u kojima se vrši pružanje navedenih usluga, a koji su predmet investicije, moraju imati dozvole (građevinska i upotrebna dozvola) – *prije investicije*;
- Podnosioci koji pružaju ugostiteljske usluge moraju biti registrovani za obavljanje djelatnosti u skladu sa važećim zakonima i propisima u BiH – *nakon investicije i podnosioci i partneri*;
- Objekti za pružanje usluge ugostiteljstva, a koji su predmet investicije, moraju ispunjavati minimalne standarde i tehničke uslove propisanim važećima zakonima u BiH – *poslije investicije*;

2.7.2.3. Zdravstveno-sportsko-rekreativne aktivnosti³⁰

- Objekti (sportski tereni unutrašnji i vanjski, objekti na vodi, bazeni, itd.) u kojima se provode zdravstveno-sportsko-rekreativne aktivnosti, a koji su predmet investicije (opremanje), moraju ispunjavati minimalne uslove za sigurnost ljudi u skladu sa važećim zakonima i propisima u BiH – *poslije investicije*;
- Postojeća vozila i oprema moraju biti redovno servisirani, atestirani i ispuniti sve ostale uslove propisane važećim zakonima, uključujući i minimalne uslove za sigurnost ljudi – *prije investicije*;
- Vozila³¹ i oprema, koja su predmet investicije, moraju ispunjavati sve zakonom propisane uslove vezane za sigurnost ljudi – *nakon investicije*.

³⁰ Koje uključuju ali nisu ograničene na aktivnosti na otvorenom kao što su turističke usluge na divljim vodama (npr. rafting, kajak, kanu, splavarenje, kanjoning, hidroskid), usluge sportskog penjanja, paraglajding, speleološko istraživanje, ronjenje, speleo-ronjenje, biciklizam, brdski biciklizam, alpinizam, gorsko-planinsko vođenje, skakanje užetom, skakanje padobranom, hajking (hiking), trekking (trekking), jahanje, kao i ostale slične aktivnosti bilo da se izvode u ljetnim ili zimskim uslovima; zdravstvene aktivnosti kao što su banjski turizam, usluge rehabilitacije u prirodi i sa životinjama i sl.

³¹ Dozvoljeno je ulaganje u „brodice/čamce“ za sportski ribolov dužine od 2,5 do 5 metara, snage 5 kW.

- Pružaoci usluga moraju imati dokazane kvalifikacije i dozvole/certifikate za bavljenje djelatnošću koja je predmet projekta (skiperi na vodi, instruktori ronjenja, skijanja, paraglajdinga, vozači, certificirani terapeuti, itd.) – *prije investicije*;
- Ukoliko je predmet investicije edukacija osoblja i priprema te certifikacija podnosioca/partnera za obavljanje djelatnosti ista mora rezultirati sa dozvolama /certifikatima – nakon investicije
- Važeća dozvola ili saglasnost od nadležnih institucija za bavljenje određenom zdravstveno-sportsko-rekreativnom aktivnošću na određenom području (npr. ribolov, lov, itd.) – *prije investicije*;

2.7.2.4. Rukotvorine i tradicionalni zanati³²

Nema posebnih uslova

2.7.2.5. Proizvodnja i prerada poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na zanatski i tradicionalni način i direktna prodaja na gazdinstvu ili plasman putem turističke ponude u BiH

- Objekti i oprema za preradu na gazdinstvima i u malim pogonima moraju ispunjavati minimalne tehničke uslove za bavljenje preradom poljoprivredno-prehrambenih proizvoda definisane HACCP principima (podnosilac nije u obavezi izvršiti certifikaciju u skladu sa HACCPom nego samo primjeniti HACCP principe) – *poslije investicije (odnosi se na registrovane i neregistrovane subjekte)*;
- Proizvodi i pakovanja, koji su predmet investicije, moraju ispunjavati standarde sigurnosti hrane propisane zakonima koji se odnose na sigurnost hrane i javno zdravstvo – *poslije investicije*;
- Registrirani pogoni za preradu proizvoda animalnog porijekla moraju imati upotrebnu dozvolu i veterinarski kontrolni broj (VKB) – *prije i poslije investicije*;
- Neregistrirani pogoni za preradu proizvoda animalnog porijekla moraju imati upotrebnu dozvolu i veterinarski kontrolni broj (VKB) – *poslije investicije*;
- Podnosioci prijava i/ili partneri se moraju baviti proizvodnjom ili preradom poljoprivredno-prehrambenih proizvoda minimalno od 01.01.2020. godine.

2.7.2.6. Organizacija i izvođenje turističkih programa

- Podnosioci prijave moraju biti registrovani za pružanje usluga koje su predmet prijavljene aktivnosti u skladu sa važećim zakonima i propisima u BiH – *prije investicije*;
- Vozila koja se koriste za pružanje usluge moraju biti redovno servisirana i ispuniti sve ostale uslove propisane važećim zakonima, uključujući i minimalne uslove za sigurnost ljudi – *prije investicije*;
- Pružaoci usluga moraju imati dokazane kvalifikacije i dozvole/certifikate za bavljenje djelatnošću koja je predmet projekta (vodiči, vozači, itd.) – *prije investicije*;
- Ukoliko je predmet investicije edukacija osoblja i priprema te certifikacija podnosioca/partnera za obavljanje djelatnosti, ista mora rezultirati sa dozvolama /certifikatima – nakon investicije;
- Podnosioci prijave moraju imati iskustvo u pružanju turističkih usluga minimalno od januara 2019.

2.7.3. Ocjenjivanje projektnih prijedloga

Projekti će ocjenjivati pristigle prijedloge na osnovu sljedećih kriterija:

- Relevantnost projekta;
- Kvalitet i logika projekta;
- Održivost projekta; i
- Projektni budžet.

Detaljan opis ocjenjivanja projektnih prijedloga opisan je u poglavlju 4. *Bodovanje i odabir korisnika bespovratnih sredstava, Korak 2.* Bodovanje prijave prema kvalitativnim kriterijima detaljno je opisano u poglavlju 4. *Bodovanje i odabir korisnika bespovratnih sredstava.*

³² Uključuju izradu i proizvodnju upotrebni i ukrasni predmeta tradicionalnim, neindustrijskim metodama, koje su često u opasnosti da budu izgubljene. Uključuju, ali nisu ograničene na: preradu vune i vunovlačarske radove; tkanje, dovršavanje, proizvodnju i ukrašavanje gotovih tekstilnih proizvoda; proizvodnju tepiha i prekrivača za pod; proizvodnju štavljene kože i pravljenje predmeta od kože; obradu i izradu predmeta od drveta, slame i pletarskih materijala; izradu četki, metli; izradu grnčarskih proizvoda (npr. čerpića, posuđa za pripremu i serviranje hrane i sl.); te izradu predmeta od metala (npr. kovanih zvona, posuđa, raznih alata i sl.).

2.8. Pravila za korištenje bespovratnih sredstava

Budžet predloženih investicijskih projekata (uključujući i sufinansiranje) kojeg pripremaju podnosioci prijave može sadržavati **prihvatljive i neprihvatljive stavke**, koje se odnose na predloženi projekat i nisu nastale prije datuma potpisivanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava kroz Projekte, a u skladu sa ispod navedenom kategorizacijom. Ukoliko podnositelj prijave navede i neprihvatljive stavke, iste moraju biti jasno odvojene od prihvatljivih stavki, te propisno deklarirane. Kroz ovaj Javni poziv je moguće financirati **isključivo prihvatljive stavke** (bilo da se financiraju iz sredstava Projekata ili podnosioca prijave/partnera), dok će se i neprihvatljive stavke koristiti za ocjenu projektnog prijedloga.

2.8.1. Prihvatljive investicije i troškovi

Podnositelj prijave će biti dužan pravdati trošak ukupnih sredstava predviđenih za realizaciju prijedloga projekta, kako vlastitih, tako i bespovratnih sredstava.

Da bi investicije i troškovi bili prihvatljivi potrebno je da budu:

- i) neophodni za implementaciju predloženog projekta;
- ii) realni i predviđeni budžetom;
- iii) opravdani i mjerljivi; i
- iv) nastali nakon potpisivanja ugovora sa Projektima i tokom implementacije projekta.

U određenim slučajevima se može desiti da je podnositelj prijave već započeo investiciju (na primjer izgradnja objekata), te se u takvim slučajevima mogu prikazati samo troškovi vezani za tu investiciju koji će nastati nakon potpisivanja ugovora sa Projektima (fazna izgradnja). Podnositelj prijave ranije uložena sredstva ne može prikazivati kao vlastiti udio u sufinansiranju. U ovom slučaju (ukoliko se radi o faznoj izgradnji ili opremanju) da bi investicija bila prihvatljiva, njena realizacija mora rezultirati dobijanjem upotrebne dozvole, odnosno objekat/oprema **MORA** biti stavljen u funkciju.

Prihvatljive investicije i troškovi se odnose na izgradnju/ rekonstrukciju/ sanaciju/ adaptaciju/ dogradnju objekata; nabavku rekvizita i opreme za izvođenje i praćenje turističkih aktivnosti; nabavku opreme, mašina, alata, komunikacijskih uređaja, hardvera i softvera za unapređenje poslovanja sredstava za zaštitu na radu (uključuje i sredstva za prevenciju širenja COVID-19), te za bezbjedno pružanje usluge i proizvoda; certifikaciju, obuke, konsultantske usluge, te nabavku ostalih roba, a kako je navedeno nastavku.

i) Usluge smještaja

Investicije u smještajne kapacitete (objekti i oprema) su prihvatljive samo u slučaju da predmetni kapaciteti nisu veći od 30 ležaja poslije investicije (individualno po partneru).

• Oprema:

- Opremanje objekata (seoske kuće, kućice za odmor, bungalovi, planinarski domovi, katuni, itd.) za smještaj gostiju (npr. namještaj – kreveti, posteljina, ormari, stolovi, stolice, toalet galanterija; TV oprema, satelitski prijemnici, video i audio oprema, IT oprema za pristup internetu, kao i ostala oprema neophodna za kompletiranje turističke ponude u smještajnom objektu);
- Oprema kojom se omogućava pristup osobama sa invaliditetom u vanjske i unutrašnje prostore (liftovi, pristupe rampe i sl.) i posebna sanitarna oprema;
- Oprema za elektronska plaćanja (čitači kreditnih i debitnih kartica, terminali, itd.);
- Oprema za proizvodnju ili korištenje energije iz obnovljivih izvora (solarni paneli, kotlovi za biomasu, toplotne pumpe za grijanje, i sl.);
- Oprema za prečišćavanje voda ili odvajanje, odlaganje, recikliranje ili kompostiranje otpada nastalog kroz turističku djelatnost;
- Nabavka softvera i hardvera za unapređenje poslovanja. (fiskalne kase nisu prihvatljiv trošak)

• Izgradnja, adaptacija, sanacija, rekonstrukcija i dogradnja:

- Ulaganja u izgradnju, adaptaciju, sanaciju, dogradnju i/ili rekonstrukciju objekata (seoske kuće, kućice za odmor, bungalovi, planinarski domovi, katuni, pomoćni objekti na gazdinstvu, itd.) za

smještaj gostiju, ostalih prostorija poput sanitarnih čvorova i sl., sa ciljem da se ispune minimalni higijenski, tehnološki i tehnički uslovi propisani zakonima u FBiH, RS i BD;

- Ulaganje u adaptaciju objekata radi postizanja energetske efikasnosti (utopljanje, sl.);
- Ulaganje u adaptaciju, sanaciju i/ili rekonstrukciju objekata tradicijske arhitekture (tradicijske stambene i gospodarske objekte, stare mlinove i vodenice);
- Izgradnja i/ili rekonstrukcija sanitarnih čvorova i pristupa za osobe sa invaliditetom;
- Uređenje neposrednog okruženja oko objekta, uključujući asfaltiranje pristupne staze objektu (ukoliko to ne predstavlja jedinu investiciju na objektu) i izgradnje hidrantskih mreža, mjesta za odlaganje, sortiranje, recikliranje i upotrebu otpada, laguna i septičkih jama za prikupljanje i čišćenje otpadnih i fekalnih voda iz turističkih objekata i prerađivača, kolektora voda sa krovova objekata i drugih izvora, rezervoara za skladištenje i korištenje vode za potrebe objekata i sl.

- **Konsultantske usluge**

- Stručna pomoć u razvoju ruralnog turizma, destinacijskom menadžmentu, marketingu i prodaji turističkih usluga uključujući izradu web stranica i drugih kanala promocije, pripremu promotivnih materijala i proizvoda³³,
- Stručna pomoć u uvođenju ekološki prihvatljivih modela poslovanja i optimizaciji poslovanja;
- Priprema i certifikacija standarda i sistema kontrole kvalitete. Ova aktivnost da bi bila prihvatljiva mora rezultirati dobijanjem certifikata;
- Savjetovanje za uvođenje digitalnih alata i digitalizacije poslovanja (elektronsko plaćanje, upravljanje narudžbama i promocijom, unapređenje poslovnih procesa itd.);
- Obuka za sanitarni minimum;
- Stručna pomoć za uvođenje i primjenu smjernica za bezbjedno pružanje usluge smještaja u uslovima COVID-19 pandemije³⁴.

ii) **Ugostiteljske usluge**

Investicije u ugostiteljske kapacitete (objekti i oprema) za pripremu i posluživanje hrane su prihvatljive samo u slučaju da predmetni kapaciteti mogu uslužiti do maksimalno 50 osoba nakon investicije (po korisniku).

- **Oprema:**

- Opremanje objekata (kuhinje, blagovaonice, gostionice, mjesto za degustaciju, i sl.) za pružanje ugostiteljskih usluga (npr. namještaj – stolovi, stolice, komode, stalaže, police, itd.; kuhinjski uređaji – frižideri, pećnice, kuhala, nape, oprema za pripremanje i serviranje hrane);
- TV oprema, satelitski prijemnici, video i audio oprema, IT oprema za pristup internetu, kao i ostala oprema neophodna za kompletiranje turističke ponude u smještajnom objektu;
- Oprema kojom se omogućava pristup osobama sa invaliditetom u vanjske i unutrašnje prostore (liftovi, pristupne rampe i sl.) i posebna sanitarna oprema;
- Oprema za elektronsko plaćanje (čitači kreditnih i debitnih kartica, terminali, itd.);
- Opreme za proizvodnju ili korištenje energije iz obnovljivih izvora (solarni paneli, kotlovi za biomasu, i sl.);
- Oprema za prečišćavanje voda ili odvajanje, recikliranje ili kompostiranje otpada nastalog kroz ugostiteljsku djelatnost, lagune i septičke jame za prikupljanje i čišćenje otpadnih i fekalnih voda iz turističkih objekata i prerađivača, kolektori voda sa krovova objekata i drugih izvora, rezervoari za skladištenje i korištenje vode za potrebe objekata i sl.

- **Izgradnja, adaptacija, sanacija, dogradnja i rekonstrukcija:**

- Ulaganja u izgradnju, adaptaciju, sanaciju, dogradnju i/ili rekonstrukciju objekata (seoske kuće, kućice za odmor, planinarski domovi, skloništa³⁵, pomoćni objekti u gazdinstvu kojima se mijenja namjena, itd.) u okviru kojih se pružaju usluge ugostiteljstva, zatim ostalih prostorija poput

³³ Troškovi dizajna i tehničke pripreme materijala spadaju u prihvatljive investicije, troškovi štampe ne spadaju u prihvatljive investicije.

³⁴ BiH smjernice i protokoli za zdravstvenu zaštitu od COVID-19 u turizmu.

³⁵ Jednostavni objekti u prirodi koji pružaju zaštitu (sklonište) u slučaju nevremena ili u drugim situacijama kada učesnici nisu u mogućnosti dovršiti planirani program.

sanitarnih čvorova i sl., sa ciljem da se ispune minimalni higijenski, tehnološki i tehnički uslovi propisani zakonima u FBiH, RS i BD;

- Ulaganje u adaptaciju objekata radi postizanja energetske efikasnosti (utopljanje i sl.);
- Izgradnja i/ili rekonstrukcija sanitarnih čvorova i pristupa za osobe sa invaliditetom;
- Uređenje neposrednog okruženja oko objekta, uključujući asfaltiranje pristupne staze objektu (ukoliko to ne predstavlja jedinu investiciju na objektu) i izgradnju hidrantskih mreža, mjesta za odlaganje, sortiranje, recikliranje i upotrebu otpada, laguna i septičkih jama za prikupljanje i čišćenje otpadnih i fekalnih voda iz turističkih objekata i prerađivača, kolektora voda sa krovova objekata i drugih izvora, rezervoara za skladištenje i korištenje vode za potrebe objekata i sl.

- **Konsultantske usluge**

- Stručna pomoć u razvoju seoskog turizma, pripremi i izvođenju specijaliziranih turističkih programa baziranih na tradicionalnoj kuhinji, marketingu i prodaji turističkih usluga uključujući izradu web stranica i drugih kanala promocije;
- Priprema i certifikacija HACCP i drugih standarda i sistema kontrole kvalitete. Da bi ova aktivnost bila prihvatljiva mora rezultirati dobijanjem certifikata;
- Savjetovanje za uvođenje digitalnih alata i digitalizacije poslovanja (elektronsko plaćanje, upravljanje narudžbama i promocijom, unapređenje poslovnih procesa itd.);
- Stručna pomoć u uvođenju ekološki prihvatljivih modela poslovanja i optimizaciji poslovanja,;
- Obuka za sanitarni minimum;
- Stručna pomoć za uvođenje i primjenu smjernica za bezbjedno pružanje ugostiteljskih usluga u uslovima COVID-19 pandemije³⁶.

iii) **Zdravstveno-sportsko-rekreativne aktivnosti**

- **Oprema**

- Sportska i rekreativna oprema (npr. oprema za biciklizam, jahanje, pecanje, planinarenje, oprema za tenis, mali fudbal, košarku, trim staze, oprema za kampovanje, oprema za vodeni turizam kao što su kanui, kajaci, čamci³⁷, splavovi, itd.), **izuzev oružja i municije bilo koje vrste**;
- Nabavka sigurnosne i zaštitne opreme (kacige, sigurnosni prsluci, itd.) i paketa za pružanje prve pomoći;
- Wellness i spa oprema
- Oprema i alati za provođenje edukativnih aktivnosti;
- Oprema kojom se omogućava pristup osobama sa invaliditetom u vanjske i unutrašnje prostore (liftovi, pristupne rampe i sl.) i posebna sanitarna oprema;
- Opreme za proizvodnju i korištenje energije iz obnovljivih izvora (solarni paneli, kotlovi za biomasu, vjetroturbine i sl.);
- Oprema za prečišćavanje, čišćenje ili očuvanje kvaliteta voda ili odvajanje, recikliranje ili kompostiranje otpada nastalog kroz sportsko-rekreativne aktivnosti, lagune i septičke jame za prikupljanje i čišćenje otpadnih i fekalnih voda iz turističkih objekata i prerađivača, kolektori voda sa krovova objekata i drugih izvora, rezervoari za skladištenje i korištenje vode za potrebe objekata i sl.

- **Izgradnja, adaptacija, sanacija, dogradnja i rekonstrukcija:**

- Ulaganja u izgradnju, adaptaciju, sanaciju, dogradnju i rekonstrukciju sportskih i rekreativnih terena (unutrašnjih i vanjskih), wellness i spa objekata, bazena, jakuzija, dječjih igrališta, izletišta (sa klupama, stolovima, kantama za odlaganje smeća, itd.), rekreativnih i trim staza, mapiranje i označavanje staza, šetnica, tematskih puteva (npr. vinske ceste) itd.
- Ulaganje u adaptaciju objekata radi a postizanja energetske efikasnosti (utopljanje, sl.);
- Ulaganje u izgradnju, adaptaciju, sanaciju i rekonstrukciju objekata za držanje životinja u sportske i turističke svrhe (npr. štala za konje, padok, boksovi za čuvanje lovačkih pasa ili drugih

³⁶ BiH smjernice i protokoli za zdravstvenu zaštitu od COVID-19 u turizmu

³⁷ dozvoljeno je ulaganje u „brodice/čamce“ za sportski ribolov dužine od 2,5 do 5 metara, snage 5 kW

životinja), lovačkih domova, lovačkih osmatračnica, platformi za ribolov, pristaništa za splavarenje/ rafting), itd.

Uređenje neposrednog okruženja oko objekta, uključujući asfaltiranje pristupne staze objektu (ukoliko to ne predstavlja jedinu investiciju na objektu) i izgradnju hidrantskih mreža, mjesta za odlaganje, sortiranje, recikliranje i upotrebu otpada, laguna i septičkih jama za prikupljanje i čišćenje otpadnih i fekalnih voda iz turističkih objekata i prerađivača, kolektora voda sa krovova objekata i drugih izvora, rezervoara za skladištenje i korištenje vode za potrebe objekata i sl.

- **Konsultantske usluge:**

- Stručna pomoć u marketingu i prodaji sportsko-rekreativnih usluga uključujući izradu web stranica i drugih kanala promocije;
- Priprema i certifikacija standarda i sistema kontrole kvalitete. Da bi ova aktivnost bila prihvatljiva mora rezultirati dobijanjem certifikata;
- Savjetovanje za uvođenje digitalnih alata i digitalizacije poslovanja (elektronsko plaćanje, upravljanje narudžbama i promocijom, unapređenje poslovnih procesa itd.);
- Stručna pomoć u uvođenju ekološki prihvatljivih modela poslovanja i optimizaciju poslovanja
- Obuka za sanitarni minimum;
- Obuke za vodiče, terapeute, instruktore skijanja i sl.;
- Stručna pomoć za uvođenje i primjenu smjernica za bezbjedno izvođenje zdravstveno-sportsko-rekreativnih aktivnosti u uslovima COVID-19 pandemije³⁸.

iv) Rukotvorine i tradicionalni zanati

- **Oprema:**

- Oprema, alat i pribor potrebni za proizvodnju, izradu, pakovanje, promociju i marketing proizvoda i rukotvorina koji su proizvedeni na stari ili tradicionalan način, a u skladu sa smjericama pod 2.3. *Prihvatljivi sektori za podršku*;
- Oprema, stalaže, vitrine i klupe za izložbu i prodaju rukotvorina i tradicionalnih zanatskih proizvoda;
- Oprema za proizvodnju i korištenje energije iz obnovljivih izvora (solarni paneli, kotlovi za biomasu, vjetroturbine i sl.);
- Oprema i alati za provođenje edukativnih aktivnosti (radionice izrade rukotvorina, kreativne radionice za djecu, umjetničke kolonije i dr.).

- **Izgradnja i rekonstrukcija:**

- Ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za proizvodnju proizvoda na tradicionalan način i adaptacija prostorija za prodaju i izlaganje proizvoda proizvedenih na tradicionalan način;
- Ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za izvođenje radionica za demonstraciju i obuku za izradu proizvoda na tradicionalan način i njihovo prilagođavanje za pristup osobama sa invaliditetom;
- Ulaganje u adaptaciju objekata radi postizanja energetske efikasnosti (utopljanje, sl.);
- Izgradnja i/ili rekonstrukcija sanitarnih čvorova i pristupa za osobe sa invaliditetom;
- Uređenje neposrednog okruženja oko objekta, uključujući pristupne puteve i staze prirodnim materijalima, izgradnju hidrantskih mreža, mjesta za odlaganje, sortiranje, recikliranje i upotrebu otpada, laguna i septičkih jama za prikupljanje i čišćenje otpadnih i fekalnih voda, kolektora voda sa krovova objekata i drugih izvora, rezervoara za skladištenje i korištenje vode za potrebe objekata i sl.

- **Konsultantske usluge**

- Stručna pomoć u izboru tehnika i opreme za stare zanate, te promovisanje i marketing tradicionalnih proizvoda;

³⁸ BiH smjernice i protokoli za zdravstvenu zaštitu od COVID-19 u turizmu.

- Savjetovanje za uvođenje digitalnih alata i digitalizacije poslovanja (elektronsko plaćanje, upravljanje narudžbama i promocijom, unapređenje poslovnih procesa itd.)
- Stručna pomoć u uvođenju ekološki prihvatljivih modela poslovanja i optimizaciju poslovanja
- Stručna pomoć za uvođenje i primjenu smjernica za bezbjedno izvođenje radionica za obuku i izradu rukotvorina i zanatskih proizvoda u uslovima COVID-19 pandemije³⁹.

v) Proizvodnja i prerada poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na zanatski i tradicionalni način i direktna prodaja na gazdinstvu ili plasman putem turističke ponude u BiH

• **Oprema:**

- **Oprema za preradu mlijeka** (tankovi za prijem mlijeka, duplikatori, pasterizatori, kade, sirarski stolovi, prese, kalupi za sireve, police za zrenje sira i ostala oprema za preradu mlijeka);
- **Oprema za preradu mesa** (inoks stolovi i ostala oprema za obradu mesa, oprema za soljenje mesa, oprema za sušenje mesa i ostala oprema za preradu mesa, koja uključuje i mini hladnjače maksimalne zapremine do 20 m³);
- **Oprema za preradu meda** (oprema i pribor za otklapanje saća, vrcaljke, duplikator za med, kade za odlaganje ramova, topionici voska, dekrystalizatori i ostala oprema za preradu meda), oprema za čuvanje (posude za med i ostala oprema za čuvanje proizvoda od meda), oprema za pakovanje (vage, etiketirke i ostala oprema za pakovanje meda i proizvoda od meda), te ostala pčelarska oprema i košnice;
- **Oprema za preradu voća, povrća, žitarica i uljarica:** (mašine za sječenje/rezanje, duplikatori, pasterizatori, pasirke, drobilice, prese, sušare, mlinovi, oprema za destilaciju (samo za pivo i vino), vinifikatori i ostala oprema za preradu u biljnoj proizvodnji);
- **Oprema za preradu aromatičnog i ljekovitog bilja** (sušare, mašine za sječenje/rezanje, drobilice, duplikatori, prese, mlinovi, oprema za destilaciju (samo za proizvodnju eteričnih ulja) i ostala oprema za preradu aromatičnog bilja);
- **Ostala oprema, mašine i posuđe** za poboljšanje kvaliteta i pripremu proizvoda, rukovanje skladištenje i transport poslije berbe ili muže/klanja radi očuvanja kvalitete;
- **Oprema za čuvanje gotovih proizvoda** (vitrine, rashladne komore, inoks posude i ostala namjenska oprema za čuvanje gotovih proizvoda);
- **Oprema za pakovanje** (vage, pakerice, etiketirke, kalibratori, sortirnice i ostala oprema za pakovanje);
- **Oprema kojom se omogućava pristup osobama sa invaliditetom u vanjske i unutrašnje prostore** (dizala i liftovi) i posebna sanitarna oprema;
- **Oprema, stalaže, vitrine i klupe za izložbu i prodaju** poljoprivredno prehrambenih proizvoda, rukotvorovina i ostalih tradicionalnih proizvoda;
- **Oprema za prečišćavanje otpadnih voda ili odvajanje, recikliranje ili kompostiranje otpada** nastalog kroz proizvodne aktivnosti;
- **Oprema i alati za provođenje edukativnih aktivnosti** (npr. radionice za proizvodnju sira, tradicionalnih proizvoda, edukacija djece na farmama, i dr.).

• **Izgradnja i rekonstrukcija:**

- Ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za preradu, skladištenje i pakiranje proizvoda od mlijeka, mesa, meda, voća, povrća, gajenog ljekovitog i aromatičnog bilja i gljiva i adaptacija prostorija za preradu i uslovno skladištenje prehrambenih proizvoda na gazdinstvu ili u pogonima sa ciljem da ispune minimalne higijenske, tehnološke i tehničke uslove propisane zakonima u FBiH, RS i BD.
- Ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za izvođenje turističkih radionica za demonstraciju i obuku⁴⁰ za izradu proizvoda na tradicionalan način i njihovo prilagođavanje za pristup osoba s invaliditetom;

³⁹ Isto kao u fusnoti br. 38.

⁴⁰ Radionice kao turistički programi kojima se posjetiocima/turistima pokazuju, ili im se prenose osnovne vještine, za pripremu tradicionalnih jela.

- Ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za skladištenje i direktnu prodaju prehrambenih proizvoda, hrane, pića i rukotvorina, mjesta za odlaganje, sortiranje, recikliranje i upotrebu otpada nastalog u proizvodnji, laguna i septičkih jama za prikupljanje i čišćenje otpadnih i fekalnih voda iz turističkih objekata i prerađivača, kolektora voda sa krovova objekata i drugih izvora, rezervoara za skladištenje i korištenje vode za potrebe objekata i sl.

- **Konsultantske usluge:**

- Stručna pomoć u primjeni tehnologija i standarda u preradi poljoprivrednih proizvoda, higijene, čuvanja i skladištenja proizvoda, savjetovanje o izboru tehnologije i opreme te promovisanje i marketing poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i usluga;
- Stručna pomoć u uvođenju ekološki prihvatljivih modela poslovanja i optimizaciju poslovanja,
- Savjetovanje za uvođenje digitalnih alata i digitalizacije poslovanja (elektronsko plaćanje, upravljanje narudžbama i promocijom, unapređenje poslovnih procesa itd.);
- Stručna pomoć u dizajniranju objekta za prodaju i način izložbe proizvoda, vještina promocije, brendiranja i prodaje lokalnih proizvoda;
- Priprema i certifikacija standarda i sistema za sigurnost hrane (GlobalGAP, integralna proizvodnja, organski standard, HACCP). Ova aktivnost mora rezultirati dobijanjem certifikata;
- Stručna pomoć za uvođenje i primjenu smjernica za bezbjedno izvođenje radionica za obuku i izradu tradicionalnih prehrambenih proizvoda u uslovima COVID-19 pandemije.

vi) Organizacija i izvođenje turističkih programa i usluge vođenja

- **Oprema:**

- Opremanje prostorija i/ili objekata za prezentacije (uređenje, TV oprema, satelitski prijemnici, video i audio oprema, IT oprema za pristup internetu, stolice, i sl.);
- Oprema kojom se omogućava pristup osobama sa invaliditetom u prezentacijske prostore (liftovi, pristupne rampe, i sl.) i posebna sanitarna oprema;
- Oprema za elektronsko plaćanje (čitači kreditnih i debitnih kartica, terminali, itd.).

- **Izgradnja, adaptacija, sanacija i rekonstrukcija:**

- Ulaganja u izgradnju, adaptaciju, sanaciju, dogradnja i/ili rekonstrukciju prostorija i/ili objekata za prezentaciju sa ciljem da se ispune minimalni higijenski, tehnološki i tehnički uslovi propisani zakonima u FBiH, RS i BD;
- Ulaganje u adaptaciju objekata radi postizanja energetske efikasnosti (utopljanje i sl.);
- Izgradnja i/ili rekonstrukcija sanitarnih čvorova i pristupa za osobe sa invaliditetom;
- Uređenje neposrednog okruženja oko objekta (ova aktivnost je prihvatljiva samo ukoliko po finansijskom obimu ne prelazi 20% ukupne investicije koju korisnik realizuje), uključujući izgradnja hidrantskih mreža.

- **Konsultantske usluge**

- Stručna pomoć u razvoju seoskog turizma, pripremi i izvođenju specijaliziranih turističkih programa baziranih na tradicionalnom načinu života i rada u rurarnim područjima, marketingu i prodaji turističkih usluga uključujući izradu web stranica i drugih kanala promocije;
- Savjetovanje za uvođenje digitalnih alata i digitalizacije poslovanja (elektronsko plaćanje, upravljanje narudžbama i promocijom, unapređenje poslovnih procesa itd.);
- Stručna pomoć u uvođenju ekološki prihvatljivih modela poslovanja i optimizaciju poslovanja
- Stručna pomoć za uvođenje i primjenu smjernica za bezbjedno izvođenje tursitičkih aktivnosti u uslovima COVID 19 pandemije⁴¹.

⁴¹ BiH smjernice i protokoli za zdravstvenu zaštitu od COVID-19 u turizmu

Prihvatljive investicije i troškovi za prevenciju širenja COVID-19

Iznad su prezentovane prihvatljive investicije i troškovi po oblastima, a u nastavku su prihvatljive investicije i troškovi vezani za prevenciju širenja bolesti COVID-19 koje se odnose na sve oblasti:

- Oprema i sredstva za dezinfekciju poslovnih prostorija, proizvodnih pogona, ambalaže, proizvoda, opreme i mašina i druga zaštita,
- Oprema za ličnu zaštitu osoblja u radu (odijela, maske, rukavice, sredstva za dezinfekciju itd.),
- Oprema za ličnu zaštitu gostiju koji učestvuju u turističkim programima razvijenim kroz podržane aktivnosti.

Prihvatljive investicije i troškovi za građevinske radove

Sljedeći troškovi za **građevinske radove** su prihvatljivi:

- Rušenje i demontaža;
- Zemljani radovi;
- Betonski radovi;
- Armirano-betonski radovi;
- Instalaterski radovi;
- Stolarski radovi;
- Zidarski radovi;
- Izolacioni radovi;
- Krovnopokrivački radovi;
- Gotove konstrukcije i elementi;
- Protivpožarni rezervoari i hidrantske mreže.

Sljedeći troškovi za **zanatske radove** su prihvatljivi:

- Limarski radovi;
- Fasadni radovi;
- Stolarski radovi;
- Bravarski radovi;
- Staklorezački radovi;
- Gipsani radovi;
- Podne i zidne obloge;
- Kamenorezački radovi;
- Keramički radovi;
- Podopolagački radovi;
- Molerski radovi i tapaciranje.

Sljedeći troškovi za **radove na instalacijama** su prihvatljivi:

- Elektro-instalacioni radovi;
- Vodovodni i kanalizacioni radovi;
- Gasne instalacije;
- Grijne instalacije
- Instalacije protivpožarnih rezervoara i hidrantske mreže.

Prihvatljive investicije i troškovi za konsultantske usluge

Sljedeći troškovi za **konsultantske usluge** su prihvatljivi:

- Angažman eksperata
- Certifikacija (trošak izdavanja certifikata)

NAPOMENA: Troškovi konsultantskih usluga ne mogu iznositi više od 8% ukupnog budžeta predloženog projekta.

Izgradnja/unapređenje turističke infrastrukture koju implementira JLS (kao i javna preduzeća i ustanove) ne može uključivati:

- **Javne infrastrukturne radove (izgradnja puteva, vodovoda, elektrifikacija)**
- **Izgradnju/sanaciju/adaptaciju/dogradnju objekata koji nisu u funkciji predloženog projekat (ne služe za realizaciju ciljeva partnera)**
- **Nabavka opreme koja nije direktno vezana za realizaciju projekta**

2.8.2. Neprihvatljive investicije i troškovi

Neprihvatljive investicije i troškovi se ne mogu finansirati kroz ovaj Javni poziv niti kroz sopstvena sredstva podnosioca prijave i oni su:

- Troškovi plata i naknada za podnosioca prijave i partnere;
- Javna infrastruktura u ruralnim područjima, izuzev one koja je definisana u poglavlju 2.8.1. *Prihvatljive investicije i troškovi*;
- Nabavka opreme, mašina, alata, komunikacijskih uređaja, hardvera i softvera te ostalih roba (djelomična ili potpuna) izvršena na osnovu donacija i poklona ili podrške u okviru međunarodnih projekata, donacija, odnosno iz bespovratnih sredstava bilo kojeg nivoa vlasti u BiH;
- Nabavka korištene opreme;
- Nabavka korištenog građevinskog materijala⁴²;
- Popravka postojeće opreme;
- Kupovina poljoprivrednog i građevinskog zemljišta i već postojećih zgrada i objekata;
- Kupovina objekata za najam ili prodaju;
- Adaptacija dijelova objekata koji će se isključivo koristiti za osobnu upotrebu, a ne u komercijalne svrhe;
- Međunarodna putovanja;
- Nabavka sirovina i poluproizvoda;
- Nabavka vozila svih kategorija osim onih eksplicitno dozvoljenih;
- Amortizacija dugotrajne imovine;
- Porezi uključujući PDV, carinske, uvozne dažbine i ostale naknade državi, te usluge špedicije;
- Bankarski troškovi, troškovi garancija i slični troškovi;
- Troškovi konverzije, troškovi kursnih razlika i naknada;
- Kazne, finansijski penali i sudski troškovi;
- Troškovi održavanja, amortizacije ili zakupa;
- Troškovi iznajmljivanja zemljišta, opreme, mašina ili prostora;
- Plaćanje u naturi i kompenzacija koja nije provedena preko bankovnog računa;
- Nabavka izvršena putem lizinga;
- Troškovi uređenja parcela nastalih prije pripremnih građevinskih radova na izgradnji objekata (uklanjanje vegetacije, ravnanje terena itd.).

2.8.3. Sadržaj ponude

Podnosilac prijave (izuzev u slučaju kada je podnosilac prijave JLS ili organizacija koja ima obavezu provođenja procesa javnih nabavki) uz prijavu prilaže i najmanje jednu ponudu za svaku stavku koja je predmet investicije. Ponuda treba minimalno da sadrži:

- Naziv, sjedište i JIB dobavljača;
- Naziv, sjedište i JIB podnosioca zahtjeva;

⁴² Izuzev kada se korišteni materijal koristi kao element unutrašnjeg uređenja (npr. drvene grede, cigla, i sl.), i uz obaveznu dokumentaciju o nabavci (račun).

- Namjena i tehničko-tehnološke karakteristike za robu, radove i usluge koji čine predmet investicije, odnosno predmjer i predračun radova za izgradnju, pri čemu svaka stavka u ponudi mora sadržavati: jedinicu mjere, količinu, jediničnu cijenu i ukupnu cijenu stavke, kao i ukupnu cijenu ponude uključujući posebno iskazanu neto cijenu i iznos PDV-a izražene u KM, odnosno u EUR za strane dobavljače, kao i da sadrži podatke o osnovnom modelu i dodatnoj opremi;
- Rok važenja ponude;
- Broj, datum i mjesto izdavanja ponude;
- Ovjeru dobavljača;
- Rok isporuke robe ili radova;
- Izjavu dobavljača pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću o tačnosti ponude.

JLS i institucije koje su u obavezi provoditi proces javnih nabavki obavezni su dostaviti dokument – interna procjena troškova - koji je osnova za planiran budžeta za realizaciju aktivnosti.

Dobavljač ne može biti povezano lice ili društvo sa podnosiocem prijave ili partnerima.

2.8.4. Lista prihvatljivih zemalja porijekla kupljene robe

Roba koja je predmet investicije mora biti porijeklom iz zemalja prihvatljivih za EU⁴³, osim u slučaju da je vrijednosti robe bez PDV-a ispod praga konkurentskog postupka od 100.000 EUR.

2.9. Rokovi završetka predloženog projekta

Sve aktivnosti, uključujući građevinske radove, nabavku opreme, ugradnju opreme, nabavku mašina i isporuku radova moraju biti završene u roku od 12 mjeseci od datuma potpisivanja ugovora. Sve planirane investicije čiji predviđeni rok završetka prelazi ovaj rok će se smatrati neprihvatljivim i biće odbijene.

Investicijski projekti koji obuhvataju građevinske radove čija je realizacija u toku imaju pravo prijave na ovaj poziv, vodeći računa o iznad navedenom krajnjem roku za realizaciju te činjenici da će se svi troškovi nastali prije potpisivanja ugovora smatrati neprihvatljivim.

3. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVA I NJIHOVO OCJENJIVANJE

Prijave za podršku trebaju biti dostavljene u formi koju propisuje ovaj Javni poziv, uključujući sve tražene priloge i dokumentaciju. Prijave se podnose na jednom od službenih jezika BiH. Rukom pisane i nepotpune prijave se neće uzeti u razmatranje.

3.1. Potrebna dokumentacija

Opća dokumentacija koju trebaju dostaviti podnosioci prijave i partneri (poštujući pri tome zahtjevani redoslijed slaganja dokumentacije) je:

Red. br.	Potrebna dokumentacija	Podnosilac prijave (preduzeće/obrt/NVO)	Podnosilac prijave ⁴⁴	Partneri ⁴⁵	Partneri ⁴⁶
1.	Ispravno popunjen obrazac prijave (Prilog I) – original;	√			

⁴³ Prihvatljive zemlje su: Austrija, Belgija, Bugarska, Češka Republika, Hrvatska, Kipar, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Mađarska, Irska, Italija, Letonija, Litvanija, Luksemburg, Malta, Holandija, Poljska, Portugal, Rumunija, Slovačka, Slovenija, Španija, Švedska, Velika Britanija, Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Srbija, Turska, Sjeverna Makedonija, Island, Lihtenštajn, Norveška, Alžir, Jermenija, Azerbejdžan, Bjelorusija, Egipat, Gruzija, Izrael, Jordan, Liban, Libija, Moldavija, Maroko, Sirija, Tunis, Ukrajina, Palestina i Kosovo.

⁴⁴ JLS uključujući i ovlaštene organizacije od JLS ili u vlasništvu JLS ili organizacije koje su osnovane od strane JLS, a koje se bave turizmom ili ruralnim razvojem kao što su lokalne ili regionalne razvojne agencije, turističke organizacije itd., ili javne ustanove i organizacije koje upravljaju zaštićenim prirodnim područjima u BiH.

⁴⁵ Fizička lica ili seoska domaćinstva/gazdinstva

⁴⁶ Organizacije/preduzeća/obrti/udruženja/komercijalna gazdinstva/samostalni preduzetnici

Red. br.	Potrebna dokumentacija	Podnosilac prijave (preduzeće/ obrt/NVO)	Podnosilac prijave ⁴⁴	Partneri ⁴⁵	Partneri ⁴⁶
2.	Budžet projekta (Prilog II)		√		
3.	Logički okvir (Prilog III)		√		
4.	Plan aktivnosti (Prilog IV)		√		
5.	Formular prihoda i rashoda (Prilog V)		√		
6.	Pismo namjere sa planiranim iznosom sufinansiranja (Prilog VI);		√		
7.	Izjava o partnerstvu potpisana od strane podnosioca i svakog člana partnerstva pojedinačno koja uključuje i informaciju o sufinansiranju svakog člana partnerstva (Prilog VII)		√		
8.	Lista za provjeru dostavljene dokumentacije (Prilog VIII)		√		
9.	Izjava o poslovanju u skladu sa UN global compact (Prilog IX)		√		
10.	Izjava o povezanim licima (Prilog X)		√		
11.	Dobrobit životinja (Prilog XI)				
12.	Rješenje o registraciji (prva i posljednja registracija) za podnosioca prijave i partnere	√	√		√
13.	Rješenje od nadležne institucije za pružanje usluge smještaja ukoliko je relevantno	√		√	√
14.	Potvrda iz registra poljoprivrednih gazdinstava sa ažuriranim podacima i izvještajima o zasijanim površinama i broju životinja za 2019. i 2020. ne starija od 2 mjeseca – ukoliko je partner proizvođač poljoprivrednih proizvoda			√	
15.	Lična karta odgovornog lica/vlasnika podnosioca prijave i partnera	√	√	√	√
16.	Dokaz da je vlasnik/ovlašteno lice podnosioca prijave i partnera osoba sa invaliditetom (ukoliko je relevantno) –	√	√	√	√
17.	Važeće dozvole i dokumenti za izgradnju/ sanaciju/ adaptaciju/ rekonstrukciju/ dogradnju objekata izdati od nadležnih organa (dokaz: dostavljene važeće dozvole i dokumentacija.) <i>ili mišljenje nadležnog organa da za građevinske/zanatske radove koji su predmet investicije nije potrebna dozvola za gradnju; ukoliko je relevantno</i>	√	√	√	√
18.	Dokumenti koji dokazuju da objekat/i u koji se instalira oprema koja je predmet investicije jeste legalno izgrađen;	√	√	√	√
19.	Dijelovi glavnog projekta ako investicija uključuje izgradnju/ rekonstrukciju/ adaptaciju/ dogradnju objekta (tlocrt, presjeke, tehnološki projekat i predmjer i predračun tehnološkog projekta) (ukoliko je relevantno)	√	√	√	√
20.	Dokaz o vlasništvu objekta (ZK izvadak) – <i>kopija</i> ; ili Ugovor o zakupu ili koncesiji nad objektom koji je predmet investicije na minimalno 10 godina od datuma objave Javnog poziva (ukoliko je relevantno) ovjeren kod notara	√	√	√	√
21.	Upotrebna dozvola za objekat kao dokaz za ispunjenje minimalnih tehničkih uslova za bavljenje turizmom, ugostiteljstvom, zanatom, direktnom prodajom, preradom proizvoda iz sektora koja je predmetom investicije <i>u skladu sa kriterijima pobrojanim u 2.7.2</i> Posebni kriteriji prihvatljivosti podnosioca prijave	√	√	√	√
22.	Dokaz da se podnosilac prijave (u skladu sa kriterijima opisanim u stavci 2.7.2) aktivno bave pružanjem usluga/proizvodnjom koje su predmet prijave	√	√	√	√

Red. br.	Potrebna dokumentacija	Podnosilac prijave (preduzeće/ obrt/NVO)	Podnosilac prijave ⁴⁴	Partneri ⁴⁵	Partneri ⁴⁶
23.	Za NVO kao podnosioc prijave: Kratki prikaz za svaki od najmanje tri (3) ⁴⁷ turistička projekta uspješno implementirana u proteklih 5 godina, u skladu sa članom 2.1 Smjernica.				
24.	Dobrovoljni certifikati i standardi kao što ISO 9001, BFC, HACCP, ISO 22000, ISO 14001, Halal, Košer itd. (ukoliko je relevantno)	√	√	√	√
25.	Najmanje jedna ponuda za svaku stavku predmetne investicije. Ponuda mora da sadrži sve elemente naznačene u Poglavlju 2.8.3.	√		√	√
26.	Veterinarski kontrolni broj (ukoliko je relevantno) – <i>kopija</i> ;	√		√	√
27.	Finansijski izvještaji za 2019. godinu, potpisani i ovjereni od strane ovlaštenog računovođe. Izvještaji trebaju da uključuju bilans uspjeha, bilans stanja i izvještaj o toku novca, završni godišnji izvještaj za obrte i samostalne preduzetnike (podnosilac prijave i partner koji je pravno lice odnosno obrt ili samostalni preduzetnik) – <i>ovjerena kopija</i> ; Obavezno dostaviti i finansijske izvještaje za 2020. godinu na uvid.	√	√		√
28.	Potvrda komercijalne banke da bankovni računi za poslovanje podnosioca prijave nisu blokirani ne stariji od dana objave ovog Javnog poziva	√	√	√	√
29.	Lista dugotrajne imovine obrta/preduzetnika, preduzeća ovjeren od strane ovlaštenog računovođe	√			√
30.	Lista osiguranih lica za obveznika ili poresko uvjerenje o zaposlenim izdato od nadležne Poreske uprave ne starije od dana objave ovog Javnog poziva	√	√		√
31.	Poreska uvjerenja o izmirenim poreskim obavezama (direktni i indirektni porezi) za 2019. i 2020. godinu – U slučaju reprogramiranja duga po ovom osnovu u 2020. godini potrebno je dostaviti dokument koji dokazuje postojanje sporazuma o reprogramiranju sa nadležnim organom	√	√		√
32.	Studija izvodljivosti ili tehnološki projekat ukoliko se investicija odnosi na proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ili obradu otpada (ukoliko je relevantno);	√		√	√
33.	Izjava da nije u postupku predstečajne nagodbe ili likvidacije - <i>original</i> ⁴⁸ ;	√	√	√	√
34.	Izjava da nije osuđivan za kazneno djelo vezano za svoje poslovanje na temelju pravosnažne presude - <i>original</i> ⁴⁹ ;	√		√	√
35.	Kopija dokumentacije koja dokazuje da su vozila koja se koriste u poslovanju redovito održavana i tehnički ispravna – ukoliko je relevantno.	√		√	√
36.	Potpisana izjava da vlasnik i odgovorno lice podnosioca prijave i partnera ne obnašaju javnu funkciju	√		√	√

3.2. Način dostave prijave

Sve prijave zajedno sa potrebnom pratećom dokumentacijom se dostavljaju isključivo u elektronskom formatu, a o načinu dostave potencijalni podnosioci će biti obavješteni putem web stranice www.eu4agri.ba najkasnije do 25.02.2022. godine.

Prijave dostavljene drugim putem (npr. putem faksa ili e-maila) neće biti uzete u razmatranje.

⁴⁷ Svaki od referentnih projekata treba da bude predstavljen kratkim prikazom (1 stranica) koji će uključiti naziv projekta, period implementacije, vrijednost projekta/ugovora koji je implementirala NVO, kratak opis aktivnosti, najvažnije postignute rezultate, naziv i kontakt investitora/donatora.

⁴⁸ Ukoliko bude potrebno, UNDP zadržava pravo prije potpisivanja ugovora zatražiti dokaze da se korisnik mjere podrške ne nalazi u navedenoj situaciji.

⁴⁹ Isto kao u fusnosti br. 48.

3.3. Krajnji rok za podnošenje prijava

Ovaj Javni poziv je otvoren do 07.03.2022. godine. Prijave pristigle nakon navedenog roka neće biti razmatrane.

3.4. Dodatne informacije

Dodatna pitanja u vezi ovog poziva mogu se dostaviti putem formulara za pitanja na web stranici projekta <https://eu4agri.ba/postavi-pitanje> u periodu od 04.01. do 28.02.2022. godine. Na sva pitanja koja stignu prije ili poslije navedenog roka neće se odgovarati. Prije postavljanja pitanja zainteresovani podnosioci prijava trebaju pažljivo pročitati dokument *Smjernice za podnosiocima prijava*, kao i postojeća pitanja i odgovore vezane za ovaj Javni poziv. Projekti neće odgovarati na već odgovorena pitanja.

Pored toga, Projekti zadržavaju pravo da ne ponude odgovor na generalna, nepotpuna i/ili neprecizna pitanja (npr. ukoliko se odgovor na pitanje nalazi u dokumentu *Smjernice za podnosiocima prijava* ili su pitanja već adresirana u sekciji Pitanja i odgovori, i sl.), te na pitanja koja se odnose na tehničku pomoć i/ili savjetovanje vezano za pripremu projektnog prijedloga ili prijave.

Svi odgovori na pitanja koji mogu biti relevantni i za ostale podnosiocima prijava, redovno će se objavljivati na web stranici UNDP-a: www.ba.undp.org i na stranici projekta www.eu4agri.ba.

3.5. Informisanje potencijalnih podnosioca prijava o Javnom pozivu

Neposredno nakon objave Javnog poziva Projekti će organizovati informativne sesija(e) tokom kojih će se prezentirati svi aspekti javnog poziva te pojasniti uslovi i kriteriji. Zbog trenutne situacije izazvane epidemijom COVID-19, Projekti će razmotriti održavanje informativnih sesija u skladu sa preporukama kriznih štabova. Ukoliko ne bude moguće održati sesije uz fizičko prisustvo, Projekti će iste održati putem nekih od online kanala (*Facebook, Microsoft Teams, Zoom* ili sl.).

Vrijeme i lokacije održavanja informativnih sesija će biti objavljene na UNDP web stranici www.ba.undp.org, web stranici projekta EU4AGRI www.eu4agri.ba kao i putem medija.

4. BODOVANJE I ODABIR KORISNIKA BESPOVRATNIH SREDSTAVA

Podnesene prijave će provjeravati i ocjenjivati Komisija sastavljena od imenovanih predstavnika UNDP-a. Predstavnici relevantnih institucija (članovi Sektorske radne grupe za poljoprivredu i ruralni razvoj u okviru Projekata EU4AGRI, EU4AGRI-Recovery and EU4BusinessRecovery) će također učestvovati u čitavom procesu ocjenjivanja pristiglih prijava.

Sve dostavljene prijave će se ocjenjivati u četiri koraka, u skladu sa ispod propisanim kriterijima. Prvi korak je eliminatoran i predstavlja provjeru administrativne usklađenosti i ispunjenost općih i posebnih kriterija. Drugi korak predstavlja ocjenu podnesenog prijedloga u skladu sa kvalitativnim kriterijima koji su pobrojani u tabeli u nastavku. Bodovni prag za prijave u ovom koraku je 50 bodova.

Treći korak – ocjena projektnog prijedloga se realizuje u skladu sa kriterijima definisanim u tabeli u nastavku i može biti eliminatoran ukoliko sam prijedlog projekta i pokazatelji ekonomske održivosti budu ocijenjeni sa manje od 70 bodova.

Korak 1: Otvaranje pristiglih prijava, provjera administrativne usklađenosti i ispunjenosti općih i posebnih kriterija

U sklopu prvog koraka, po prijemu i otvaranju prijava, provjerava se njihova usklađenost s administrativnim te općim i posebnim kriterijima (poglavlje 2.7.1. i 2.7.2.). Ukoliko podnesena prijava ne zadovoljava navedene zahtjeve, odnosno **ukoliko je odgovor na bilo koje pitanje u tabeli „NE“, prijava neće biti dalje razmatrana.**

Korak 2: Bodovanje prijava

Prijave koje su zadovoljile administrativnu provjeru, ispunile opšte i posebne kriterije prihvatljivosti podnosioca ocjenjuju se na osnovu kriterija definisanih u nastavku - *Kvalitativni kriteriji za bodovanje dostavljenih prijava*.

Kvalitativni kriteriji za bodovanje dospelih prijava	Podnosilac prijave		Partneri			Maksimalan broj bodova
	NE	DA	NE	DA	Bod	
Vlasnici ili odgovorna lica subjekta koji su korisnici finansijskih sredstava (podnosilac prijave ⁵⁰ i partneri) su žene <i>dokaz: za pravna lica posljednja registracija, za fizička kopija lične karte;</i>	0	5	0	1 – 2 žena Više od 2	5 10	15
Vlasnici ili odgovorna lica subjekta koji su korisnici finansijskih sredstava (podnosilac prijave ⁵¹ i partneri) su mlađi/a od 40 godina - <i>dokaz: kopija lične karte</i>	0	5	0	1 – 2 mladi Više od 2	5 10	15
Vlasnici ili odgovorna lica subjekta koji su korisnici finansijskih sredstava (podnosilac prijave i partneri) su osobe sa invaliditetom (<i>dokaz: dostavljena potvrda o invaliditetu i posljednja registracija preduzeća;</i>)	0	5	0	1 – 2 osobe sa invaliditetom Više od 2	10 15	20
Projekat će biti proveden na teritoriji JLS koje spadaju u nerazvijene u RS ili grupa IV u FBiH ili izrazito nerazvijene u RS ili grupa V u FBiH;	0	5	0	1 – 2 partnera Više od 2	20 25	30
Podnosilac prijave i partneri posjeduju certifikate za dobrovoljne standarde ili sisteme kontrole kvalitete (npr. GlobalGAP, HACCP, ISO 22000, ISO 14001, Halal, Košer i Organic standardi, ISO 9001, itd.) (<i>dokaz: dostavljeni važeći certifikati za relevantne standarde;</i>)	0	5	0	1-2 partnera Više od 2	10 15	20
Planirana investicija se odnosi na dodavanje vrijednosti i uvođenje novih ili unapređenje postojećih turističkih usluga/proizvoda;	Unapređenje postojećeg proizvoda				10	20
	Razvoj novog proizvoda				20	
Investicija će rezultirati kreiranjem novih radnih mjesta	3 i više radnih mjesta				30	30
	2 radna mjesta				20	
	1 radno mjesto				10	
Predviđena investicija uključuje zbrinjavanje otpada	Značajno				10	10
	Djelimično				5	
Predviđena investicija uključuje generisanje/korištenje obnovljivih izvora energije	10					10
Predviđena investicija uključuje tretman otpadnih voda	10					10
Planirana investicija doprinosi digitalnoj tranziciji kroz optimizaciju procesa korištenjem digitalnih tehnologija:	Optimizacija organizacije poslovanja korištenjem digitalne tehnologije (npr. optimizacija horizontalnih funkcija kao što su finansijsko upravljanje, upravljanje ljudskim resursima, lancima nabavke i sl.);				10	20
	Razvoj novih kanala prodaje i digitalnih alata za unapređenje odnosa sa kupcima				10	
Broj partnera iz prve kategorije (fizička lica ili seoska domaćinstva/gazdinstva) - koji učestvuju u realizaciji projektnog prijedloga	5 i više				50	50
	4				40	
	3				30	
Ukupni maksimalni broj bodova						250

Nakon ocjenjivanja prijedloga u skladu s navedenim kriterijima, definiše se rang lista u skladu s ostvarenim brojem bodova. Bodovni prag koji moraju zadovoljiti prijave da bi bile dalje razmatrane je **50 bodova**.

⁵⁰ Ne odnosi se na JLS

⁵¹ Ne odnosi se na JLS

U slučaju da dva ili više prijedloga projekata imaju isti broj bodova, prednost će se davati onim prijedlozima koji ostvare veći broj bodova u odnosu na sljedeće kriterije, uzimajući u obzir prioritetni redoslijed navedenih kriterija:

- 1) Podnosioci prijava su mladi⁵², žene, osobe sa invaliditetom.
- 2) Planirana investicija značajno doprinosi očuvanju i unapređenju lokalnog stanja okoliša kroz generisanje/korištenje obnovljivih izvora energije i smanjenje karbonskog otiska predmeta investicije, smanjenje svih vrsta otpada (naročito nereciklabilnog ili neorganskog), zaštitu i očuvanje prirode, zemljišta, zraka ili voda, tretman otpadnih voda.
- 3) Iznos sufinansiranja osiguran od podnosioca prijave i partnera je veći od 15% od ukupnog iznosa prihvatljivih troškova investicije

Korak 3: Ocjenjivanje projektnog prijedloga

Prijave koje su prošle prvu administrativnu provjeru i provjeru ispunjenosti općih i posebnih kriterija (Korak 1) te su rangirane na osnovu kvalitativnih kriterija (Korak 2), bit će podvrgnute ocjenjivanju projektnog prijedloga. Ocjena projektnog prijedloga će se vršiti prema rang listi kreiranoj na osnovu Koraka 2. Projektni prijedlozi će se ocjenjivati sukcesivno prema rang listi ocjene prijave dobijenoj na osnovu kvalitativnih kriterija i to tako što će se najprije ocjenjivati najbolje rangirane prijave čija zbirna potraživana vrijednost ne prelazi vrijednost raspoloživih sredstava Projekata od 3.5 miliona KM.

Ukoliko ocjena projektnog prijedloga za prvorangirane prijave pokaže da neki od njih ne zadovoljava kriterije za pozitivnu ocjenu projektnog prijedloga, Projekti će uzeti sljedeću prijavu sa prvobitne rang liste (Korak 2).

Prijave koje su prošle prvu administrativnu provjeru i provjeru ispunjenosti općih i posebnih kriterija će biti podvrgnute ocjenjivanju samog projektnog prijedloga, te procjeni ekonomske održivosti.

Ocjena projektnog projekta se vrši u skladu sa kriterijima prikazanim u tabeli u nastavku:

TABELA ZA OCJENJIVANJE PROJEKTNIH PRIJEDLOGA

Osnovni kriteriji: relevantnost projekta		Maksimalan broj bodova
		25
Koliko je projekat relevantan u odnosu na ciljeve Javnog poziva? U kojoj mjeri doprinosi navedenim razvojnim prioritetima ruralnog turizma, malih seoskih gazdinstava, tržišta ili poslovnog okruženja (u ovom momentu ili u budućnosti)? U kojoj mjeri projekat cilja grupe koje su prioritarno navedene u Javnom pozivu?		10
Da li su izazovi i potrebe podnosioca prijave i partnera detaljno opisani? Da li predložene aktivnosti na zadovoljavajući način odgovaraju na utvrđene potrebe?		10
U kojoj mjeri će projekat imati uticaj na lokalnu ekonomiju, uključujući očuvanje postojećih, odnosno stvaranje novih radnih mjesta? U kojoj mjeri će projekat imati uticaj na ruralni razvoj i očuvanje ili zaštitu kvaliteta okoliša lokalnih zajednica?		5
Osnovni kriteriji: kvalitet i logika projekta		Maksimalan broj bodova
		35
Projekat je jasan, logičan i relevantan u odnosu na očekivane rezultate.		15
Projekat uvodi inovacije u poslovanje korisnika programa što vodi ka boljoj konkurentnosti i prodaji/plasmanu usluga i proizvoda.		10
Projekat doprinosi dodavanju vrijednosti lokalnim turističkim proizvodima i uslugama.		10
Osnovni kriteriji: održivost projekta		Maksimalan broj bodova
		20
Projektni rezultati su održivi u smislu nastavka funkcionisanja/finansiranja relevantnih aktivnosti i nakon završetka projekta.		10
Projekat predstavlja integrisanu cjelinu koja doprinosi održivosti svih uključenih aktera		10
Generalni kriterij: projektni budžet		Maksimalan broj bodova

⁵² Osobe koje do trenutka podnošenja prijave na ovaj Javni poziv imaju manje od 40 godina života.

	20
Predloženi budžet je realan, jasan i povezan sa očekivanim rezultatima.	10
Budžet sadrži jasna narativna pojašnjenja stavki.	10
Ukupan broj bodova:	100

Bodovni prag koji moraju zadovoljiti prijave da bi bile dalje razmatrane je **70 bodova**.

Korak 4: Terenska posjeta

Komisija sačinjena od predstavnika UNDP-a i institucionalnih partnera će vršiti posjetu na terenu podnosiocima prijave koji su uspješno prošli provjeru ispunjenosti općih i posebnih kriterija prihvatljivosti, bodovanje na osnovu kvalitativnih kriterija te ocjenu projektnog prijedloga. Cilj kontrole na terenu je da provjeri da li su informacije naznačene u dostavljenoj prijavi i pratećoj dokumentaciji u skladu sa stvarnim stanjem na terenu. Također u slučaju da se podnosilac prijave bavi uzgojem stoke, odnosno proizvodnjom mesa, mlijeka ili jaja, na terenu će biti izvršena provjera ispunjenosti zahtjeva vezanih za dobrobit životinja, a koji se nalaze u prilogu XI i predstavlja sastavni dio ovog dokumenta. Nakon završene terenske provjere i pripremljenih zapisnika će biti donešena konačna odluka o odabiru prijave.

NAPOMENA: SVAKO VJEŠTAČKO STVARANJE USLOVA ZA DOBIVANJE PREDNOSTI ZA PODNESENU PRIJAVU SMATRA SE GRUBIM KRŠENJEM PRAVILA OVOG JAVNOG POZIVA. TAKVE PRIJAVE ĆE BITI AUTOMATSKI ISKLJUČENE IZ DALJNJEG RAZMATRANJA.

PORED OVOGA, SVAKI POKUŠAJ UTICAJA NA PROCES OCJENJIVANJA PRIJAVA KAO I OTKRIVANJE INFORMACIJA O PROCESU OCJENJIVANJA, UKLJUČUJUĆI I ŽALBENI PROCES, PRIJE NJEGOVOG ZAKLJUČIVANJA ĆE REZULTIRATI ODBIJANJEM TAKVIH PRIJAVA.

5. OBAVIJEST O REZULTATIMA POZIVA

Komisija za odabir će nakon ocjenjivanja pristiglih prijave napraviti preliminarnu listu odabranih projekata koja će biti objavljena na web stranici www.ba.undp.org i www.eu4agri.ba.

Na rezultate preliminarne liste podnosioci prijave mogu uložiti prigovor, uz odgovarajući dokaz, u roku od 7 dana od dana objave preliminarne liste. Prigovori se predaju u zatvorenoj koverti preporučenom poštom ili kurirskom poštom na sljedeću adresu:

**Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP)
Projekt EU4AGRI, UN HOUSE
Zmaja od Bosne bb, 71 000 Sarajevo**

Konačna lista odabranih korisnika će također biti objavljena na web stranicama www.ba.undp.org i www.eu4agri.ba. Na konačnu listu odabranih korisnika neće biti moguće uložiti prigovor.

Planirani vremenski okvir za provedbu procesa odabira je sljedeći⁵³:

AKTIVNOST	INDIKATIVNI DATUM
Objava poziva	23.12.2021.
Krajnji rok za podnošenje prijave	07.03.2022.
Krajnji rok za dodatne upite i pojašnjenja	25.02.2022.
Obavijest o preliminarnim rezultatima poziva	15.06.2022.
Rok za prigovore	22.06.2022.
Obavijest o konačnim rezultatima	15.07.2022.
Potpisivanje ugovora sa odabranim korisnicima	Juli 2022.

⁵³ Ovo je indikativan vremenski okvir koji je podložan izmjenama. Ukoliko do njih dođe biti će iskomunicirane putem web stranice www.ba.undp.org i www.eu4agri.ba.

6. ODLUKA O DODJELI SREDSTAVA I POTPISIVANJE UGOVORA

Nakon odluke o dodjeli sredstava po osnovu ovog javnog poziva, odabranim korisnicima će se na potpis dostaviti ugovor o dodjeli sredstava, u skladu sa UNDP-ovim pravilima, u kojem će se definisati obaveze te rokovi realizacije samog projekta.

Odabrani korisnici moraju dostaviti dokumentaciju potrebnu za potpisivanje ugovora u roku od maksimalno 40 dana od dana kada su dobili pismenu obavijest od Projekata da se nalaze na finalnoj listi korisnika. Ukoliko dođe do probijanja navedenog roka, Projekti zadržavaju pravo da isključi odabranog korisnika iz programa finansijske podrške.

Projekti će se obavezati da isplate sredstva u skladu s odabranim prijavama i ugovorom, dok će se korisnici obavezati da će sve planove i obaveze koje su naveli u prijavi i koje su ocjenjivane tokom evaluacije realizirati. Novčana sredstva koja će biti isplaćena odabranim korisnicima će biti uslovljena realizacijom predstavljenih planova i obaveza. Ovi planovi i preuzete obaveze bit će predmet detaljnog praćenja i kontrole. Nepotpuna realizacija i odstupanja od planova prezentiranih kroz prijave može rezultirati potpunim ili djelomičnim povlačenjem novčanih sredstava od strane Projekata.

Po odobrenju prijedloga projekata, korisnici će **morati dostaviti bankovnu garanciju** na 100% ukupnog iznosa finansiranja kroz mjeru podrške, ukoliko odaberu **avansnu isplatu bespovratnih sredstava**. Više informacija o sadržaju i izdavanju bankovne garancije je dato u dijelu 2.6. *Visina bespovratnih sredstava kroz mjeru podrške investicijama u ruralni turizam.*

Korisnici bespovratnih sredstava moraju osigurati **održivost projekta**, odnosno tokom razdoblja od 2 godine od završetka provedbe projekta moraju osigurati:

- vlasništvo nad materijalnom ili nematerijalnom imovinom nabavljenom kao rezultat podrške ostaje nepromijenjeno, tj. korisnik ne smije prodavati, otuđivati, prebacivati ili na bilo koji drugi način izvršiti transfer nad vlasništvom nabavljenih stvari prema trećim fizičkim i pravnim licima minimalno 3 godine od završetka ugovora;
- održavanje opreme i druge imovine nabavljene tokom projekta u skladu sa preporukama proizvođača i/ili dobavljača;
- čuvanje cjelokupne dokumentacije koja se odnosi na Ugovor sa UNDP-om od dana sklapanja Ugovora.

Korisnici su obavezni da dostavljaju izvještaje Projektima **na godišnjem nivou u toku trajanja Projekata** kako bi se omogućilo praćenje (monitoring) razvojnih efekata u sektoru ruralnog turizma. U slučaju odstupanja ili nepoštivanja odredbi mjere podrške, UNDP će pokrenuti postupak za povrat sredstava.

7. NAČIN ISPLATE SREDSTAVA

Isplata sredstava odabranim korisnicima se može vršiti na dva načina:

1. Isplata putem refundiranja troškova: Korisnik **finansira cjelokupnu investiciju** sopstvenim ili kreditnim sredstvima, a po završetku investicije Projekti vrše isplatu odobrenih sredstava (refundiranje troškova). Prilikom refundacije potrebno je obezbjediti bankovnu garanciju na 25% traženog iznosa finansiranja uvećanog za vrijednost PDV-a (iznos odobrene finansijske podrške), a koja se odnosi na preostali period trajanja ugovora (na primjer, od dana podnošenja zahtjeva za refundaciju) i dodatna 3 mjeseca.
2. Avansna isplata: Korisniku se avansno isplaćuje **100% odobrenih bespovratnih sredstava** za realizaciju predmetne investicije uz bankovnu garanciju na period trajanja Ugovora i dodatna 3 mjeseca.

Detaljan opis instrumenta osiguranja – bankovne garancije je dat u poglavlju 2.6. *Visina bespovratnih sredstava kroz mjeru podrške investicijama u ruralni turizam.*

8. PODRŠKA U TOKU REALIZACIJE INVESTICIJA

U skladu sa dostupnim projektnim resursima, Projekti će pružiti tehničku pomoć odabranim korisnicima bespovratnih sredstava u realizaciji odobrene investicije, uključujući savjetovanje o tehničkom i tehnološkom rješenju, tehnologiji proizvodnje, standardima i certifikatima, nabavci opreme i mašina i ostalog.

Svi podnosioci prijava čiji projektni prijedlozi budu odabrani za finansijsku podršku će biti obavezni pohađati obuku vezanu za unapređenje radnog okruženja sa stanovišta sigurnosti i zdravlja. Navedeno će postati ugovorna obaveza.

Projekat će osigurati dodatnu obuku iz oblasti osiguranja nastavka poslovanja uslijed kriza za sve odabrane korisnike mjere podrške.

9. IZVJEŠTAVANJE I PRAVDANJE TROŠKOVA ZA PREDMETNU INVESTICIJU

Izveštavanje

Odabrani korisnici bespovratnih sredstava dužni su izvještavati o napretku provođenja predmetnog projekta, uključujući:

1. Izvještaje o napretku realizacije ugovora,
2. Izvještaje o praćenju i kontroli utroška sredstava,
3. Finalne izvještaje o realizaciji ugovora.

Izveštaji o napretku trebaju sadržavati sve pojedinosti o aktivnostima i dokaze vezane uz provođenje predmetnog projekta. Uz izvještaje je potrebno dostaviti i svu relevantnu dokumentaciju kojom se dokazuje realizacija aktivnosti.

Pravdanje troškova

Pravdanje troškova za predmetnu investiciju će se vršiti putem finansijskog izvještaja i odgovarajuće dokumentacije, čiji datumi izdavanja mogu biti samo poslije datuma potpisivanja Ugovora.

Sve uplate vezane za investiciju i ugovor sa UNDP BiH se **MORAJU vršiti isključivo putem bankovnog računa** i moraju imati dokaz o plaćanju. Gotovinska plaćanja, kompenzacije i ostali vidovi plaćanja se neće prihvaćati.

U svrhu pravdanja troškova predmetne investicije u skladu s planovima i rokovima definisanim u ugovoru između UNDP-a i korisnika sredstava, korisnik će dostavljati sljedeću potrebnu dokumentaciju:

- Ponude i izjave koje pojašnjavaju odabir određene robe i opravdavaju nabavku u smislu najbolje vrijednosti za uloženi novac;
- Račune za nabavku predmetne robe, opreme, mašina, usluga itd. (investicija) u skladu sa ugovorom;
- Otpremnice za nabavljenu robu, opremu, mašine, usluge itd.;
- Jedinstvenu carinsku deklaraciju (JCI) i dokaz o izmirenim carinskim dažbinama (samo za uvezene mašine i opremu); Kopija ugovora sa dobavljačem roba, izvođačem radova ili davaocem usluga;
- Dokaz o izvršenom plaćanju predmetne investicije kao što su bankovni izvodi;
- Dokaz za inostrana plaćanja – SWIFT nalog za plaćanje ovjeren od strane banke;
- Upotrebna dozvola za objekte sa smještajnim i ugostiteljskim prostorom, te objekte u kojima se radi proizvodnja i prerada poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na zanatski i tradicionalni način i direktna prodaja na gazdinstvu ili plasman putem turističke ponude u BIH i potvrdu o upisu u registar objekata za klanje i preradu proizvoda animalnog porijekla, veterinarski kontrolni broj/rješenje o ispunjenju propisanih veterinarsko-zdravstvenih uslova i upis u registar odobrenih i registrovanih objekata/rješenje o upisu od nadležnih institucija (Kantona, FBiH, RS, BD BiH);
- Garancije za opremu i mašine izdate od strane proizvođača/dobavljača roba;
- Garancije za izvršene radove izdate od izvođača radova;

- Certifikat o porijeklu robe sa područja EU (i drugih prihvatljivih zemalja), osim u slučaju da je vrijednosti robe bez PDV-a ispod praga konkurentskog postupka od 100.000 EUR. Prihvatljive zemlje su navedene u *poglavljju 2.8.5. Lista prihvatljivih zemalja*.
- Uvjerenja o izmirenim dospelim obavezama;
- Ostali dokumenti koji mogu poslužiti za kontrolu provedene investicije.

Projekti će odabranim korisnicima osigurati odgovarajuće obrasce i upute za izvještavanje i pravdanje troškova.

10. KONTROLA REALIZACIJE INVESTICIJE I PRAĆENJE

Komisija sačinjena od predstavnika Projekata i institucionalnih partnera će provoditi detaljno praćenje provedbe odobrenih investicija. Podnosilac prijave se svojim potpisom na prijavi za ovaj Javni poziv obavezuje da će omogućiti neometan i cjelovit pristup dokumentaciji, poslovnom prostoru i ostalim relevantnim objektima i opremi, kako bi se mogao utvrditi stvarni stepen provedbe investicije. Svrha takvih posjeta s jedne strane je provjera realizacije investicije u skladu sa dogovorenim planovima, provjera postojanje opreme, mašina i objekata koji su predmet investicije, njihove ispravnosti i namjenskog korištenja itd. S druge strane, posjete služe za prikupljanje informacija i podataka o izvršenju i učinku investicije.

Za vrijeme kontrole na terenu komisija će provjeravati poslovni i proizvodni prostor, objekte, uređaje i robu, kao i poslovnu dokumentaciju korisnika bespovratnih sredstava. Dodatno, komisija će također provjeriti odredbe kontrolne liste za zaštitu životne sredine i ostale zahtjeve ispunjavanja nacionalnih standarda u skladu sa važećim zakonskim propisima. Komisija može provjeriti i dokumentaciju podnosioca zahtjeva koja se odnosi na ta prava, provjeriti poslovne knjige i dokumente kao što su računi, popisi, dokumentacija o prihvatljivosti, potvrde plaćanja, popisi garantnih listova, odluke/rješenja, ugovori, potvrde, podaci o korištenom materijalu i izvršenim radovima, kao i bankovni izvještaji koje posjeduje korisnik.

Praćenje korisnika će se vršiti i nakon završene investicije u toku trajanja Projekata (do 2024.). Korisnik je dužan sarađivati sa projektnim osobljem i komisijama za praćenje prilikom terenskih posjeta, kao i pružati potrebne informacije i dokumentaciju o samom poslovanju korisnika i uticaju provedene investicije na poslovanje korisnika.

Sve zloupotrebe odobrenih projektnih sredstava će biti istražene i po potrebi sankcionisane u saradnji sa nadležnim institucijama BiH, entiteta i drugih nivoa vlasti.

11. PROMOCIJA PROJEKATA I OZNAČAVANJE OBJEKATA I OPREME FINANSIRANIH KROZ MJERU PODRŠKE

Korisnik sredstava mjere podrške s kojim Projekti potpišu ugovor u okviru ovog Javnog poziva će biti propisno označen (poslovna jedinica) informativnom pločom koja jasno naznačava da je poslovanje tog korisnika sufinansirano sredstvima EU kroz Projekte. Projekti će korisniku dostaviti informativnu ploču koju on ima obavezu postaviti u skladu sa instrukcijama koje će dobiti od Projekata.

Korisnik sredstava ima za obavezu promovisati rezultate investicije u skladu sa instrukcijama koje će biti sastavni dio Ugovora.

12. IZMJENE I/ILI ISPRAVKE JAVNOG POZIVA

Javni poziv je moguće izmijeniti ili ispraviti najkasnije do 14.02.2022. godine. Izmjena i/ili ispravak Javnog poziva objavljuje se na web stranicama na kojima je objavljen Javni poziv.

PRILOZI

1. Obrazac prijave (Prilog I)
2. Budžet projekta (Prilog II)
3. Logički okvir (Prilog III)
4. Plan aktivnosti (Prilog IV)
5. Formular prihoda i rashoda (Prilog V)
6. Pismo namjere sa planiranim iznosom sufinansiranja (Prilog VI)
7. Izjava o partnerstvu (Prilog VII)
8. Lista za provjeru dostavljene dokumentacije (Prilog VII)
9. Izjava o poslovanju u skladu sa UN globalnim principima (Prilog IX)
10. Izjava o povezanim licima (Prilog X)
11. Dobrobit životinja (Prilog XI)